

Mária a Peter Trabalka, Vavrečka 149, 029 01 Námestovo

Lyžiarsky areál Vavrečka

Zámer

spracovaný podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

marec 2007

OBSAH

1. Základné údaje o navrhovateľovi	4
1.1. Názov	4
1.2. Identifikačné číslo	4
1.3. Sídlo	4
1.4. Oprávnený zástupca obstarávateľa	4
1.5. Kontaktná osoba	4
2. Základné údaje o navrhovanej činnosti	5
2.1. Názov	5
2.2. Účel	5
2.3. Užívateľ	5
2.4. Charakter navrhovanej činnosti	5
2.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti	5
2.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti	7
2.7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti	8
2.8. Stručný opis technického a technologického riešenia	8
2.9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)	12
2.10. Celkové náklady	13
2.11. Dotknutá obec	13
2.12. Dotknutý samosprávny kraj	13
2.13. Dotknuté orgány	13
2.14. Povoľujúci orgán	13
2.15. Rezortný orgán	13
2.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov	13
2.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice	13
3. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia ..	14
3.1. Charakteristika prírodného prostredia	14
3.1.1. Vymedzenie územia	14
3.1.2. Geomorfologické pomery	14
3.1.3. Geologické pomery	15
3.1.4. Klimatické pomery	15
3.1.5. Hydrologické pomery	16
3.1.6. Pôdne pomery	17
3.1.7. Biota	17
3.1.8. Chránené územia	21
3.2. Krajina, krajinný ráz, stabilita, ochrana, scenéria	21
3.2.1. Štruktúra krajiny a využitie územia	21
3.2.2. Stabilita krajiny	22
3.2.3. Územný systém ekologickej stability	22
3.2.4. Ochrana prírody a krajiny	23
3.2.5. Scenéria krajiny	23
3.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra a kultúrohistorické hodnoty územia	23
3.3.1. Obyvateľstvo	23
3.3.2. Sídla	24

3.3.3. Priemysel a služby	25
3.3.4. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	25
3.3.5. Vodné hospodárstvo	26
3.3.6. Odpadové hospodárstvo	26
3.3.7. Doprava	26
3.3.8. Inžinierske siete	27
3.3.9. Rekreácia a cestovný ruch	27
3.3.10. Poľovníctvo a rybárstvo	28
3.3.11. Kultúrohistorické hodnoty a archeologické lokality územia	28
3.4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia	29
3.4.1. Kvalita pôdy a horninového prostredia	29
3.4.2. Kvalita ovzdušia	29
3.4.3. Kvalita vody	30
3.4.4. Stav lesov	30
3.4.5. Skládky a smetiská	30
3.4.6. Zdravotný stav obyvateľstva	30
3.4.7. Celková kvalita životného prostredia človeka	31
4. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie	32
4.1. Požiadavky na vstupy	32
4.1.1. Záber pôdy	32
4.1.2. Nároky na zastavané územie	32
4.1.3. Spotreba vody	33
4.1.4. Ostatné surovinové a energetické zdroje	33
4.1.5. Dopravná a iná infraštruktúra	34
4.1.6. Nároky na pracovné sily	34
4.1.7. Iné nároky	35
4.2. Údaje o výstupoch	35
4.2.1. Zdroje znečistenia ovzdušia	35
4.2.2. Odpadové vody	35
4.2.3. Iné odpady	36
4.2.4. Zdroje hluku	36
4.2.5. Zdroje vibrácií	36
4.2.6. Zdroje žiarenia	37
4.2.7. Zdroje tepla	37
4.2.8. Zdroje zápachu	37
4.2.9. Vyvolané investície	37
4.2.10. Iné očakávané vplyvy	37
4.3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	37
4.3.1. Vplyvy na obyvateľstvo	37
4.3.2. Vplyvy na prírodné prostredie	38
4.3.3. Vplyvy na urbánny komplex a využitie zeme	42
4.3.4. Vplyvy na kultúru a pamiatky	43
4.4. Hodnotenie zdravotných rizík	43
4.5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia	43
4.6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia	43
4.7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	45

4.8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území	45
4.9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	45
4.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	46
4.11. Pôsobenie očakávaného vývoja územia ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala	47
4.12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi	48
4.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	48
5. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu	50
5.1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	50
5.2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty	50
5.3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu	52
6. Mapová a iná obrazová dokumentácia	53
7. Doplnujúce informácie k zámeru	62
7.1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov	62
7.2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru	63
7.3. Ďalšie doplnujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie	69
8. Miesto a dátum vypracovania zámeru	70
9. Potvrdenie správnosti údajov	70
9.1. Spracovatelia zámeru	70
9.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa	70

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1.1. Názov

Mária a Peter Trabalka

1.2. Identifikačné číslo

37728512

1.3. Sídlo

Vavrečka 149
029 01 Námestovo

1.4. Oprávnený zástupca obstarávateľa

Meno a priezvisko: Peter Trabalka
Adresa: Vavrečka 149, 029 01 Námestovo
Telefón: 0907/822197, 0908/237988, 0911/822300
E-mail: trabalkova@orava.sk

1.5. Kontaktná osoba

Meno a priezvisko: Peter Trabalka
Adresa: Vavrečka 149, 029 01 Námestovo
Telefón: 0908/237988
E-mail: trabalkova@orava.sk

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

2.1. Názov

Lyžiarsky areál Vavrečka

2.2. Účel

Účelom zámeru je vybudovanie lyžiarskeho areálu v k. ú. Vavrečka, v extraviláne tejto obce. Celý areál s príslušenstvom je zameraný sezónne na zimné športy (lyžovanie). Jeho vedľajšou činnosťou je poskytovanie stravovacích služieb pre návštevníkov lyžiarskeho areálu. Očakáva sa návštevnosť predovšetkým z okolitých obcí a miest s postupne rastúcim záujmom lyžiarov aj z iných regiónov Slovenska resp. zo zahraničia (najmä z Poľska).

V dotknutom území sú vhodné geomorfologické i klimatické podmienky a atraktívna krajina, čo spolu s dostupnosťou územia vytvára dobré podmienky na rozvoj predmetnej aktivity. Lyžiarsky areál Vavrečka vhodne dopĺňa existujúce športovo - rekreačné aktivity v oblasti Oravskej priehrady o lyžovanie. Rozvoj cestovného ruchu, v rámci ktorého sa plánuje realizovať táto činnosť, je v súlade s dlhodobým plánom hospodárskeho rozvoja regiónu Oravy.

2.3. Užívateľ

Mária a Peter Trabalka, Vavrečka 149, 029 01 Námestovo

2.4. Charakter navrhovanej činnosti

Podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa vo variante A jedná čiastočne o existujúcu činnosť. V záujmovom území tohto variantu sa nachádza lyžiarsky vleč EPV 300 o dĺžke 300 m bez prevádzkového objektu a parkoviska. Navrhovaná činnosť je nezávislá na tomto vleku. Vo variante B ide o novú činnosť.

Podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a jeho prílohy č. 8 je táto činnosť zaradená do kapitoly 14 „Účelové objekty pre šport, rekreáciu a cestovný ruch“, položka č. 4 (lyžiarsky vleč a zjazdovka). Súvisiacimi zariadeniami sa dotýka aj kapitol 2 „Energetický priemysel“ (položka č. 15 - nadzemné a podzemné prenosové vedenia elektrickej energie), kapitoly 9 „Infraštruktúra“ (položka č. 14, písm. j - parkovisko), kapitoly č. 10 „Vodné hospodárstvo“ (položka č. 1 - iné zariadenie slúžiace na akumuláciu vody, položka 9 - čistiareň odpadových vôd a kanalizačná prípojka) a kapitoly 14 „Účelové objekty pre šport, rekreáciu a cestovný ruch“ (položka č. 1 - stravovacie zariadenie). V týchto oblastiach však vzhľadom na rozsah činnosti nedosahuje prahové hodnoty pre zisťovacie konanie resp. povinné hodnotenie (viď tabuľka č. 5 v kap. 4.13., str. 49).

2.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Žilinský

Okres: Námestovo

Obec: Vavrečka

Katastrálne územia: Vavrečka

Parcelné čísla: posudzovaná činnosť je situovaná do extravilánu a má 2 varianty.

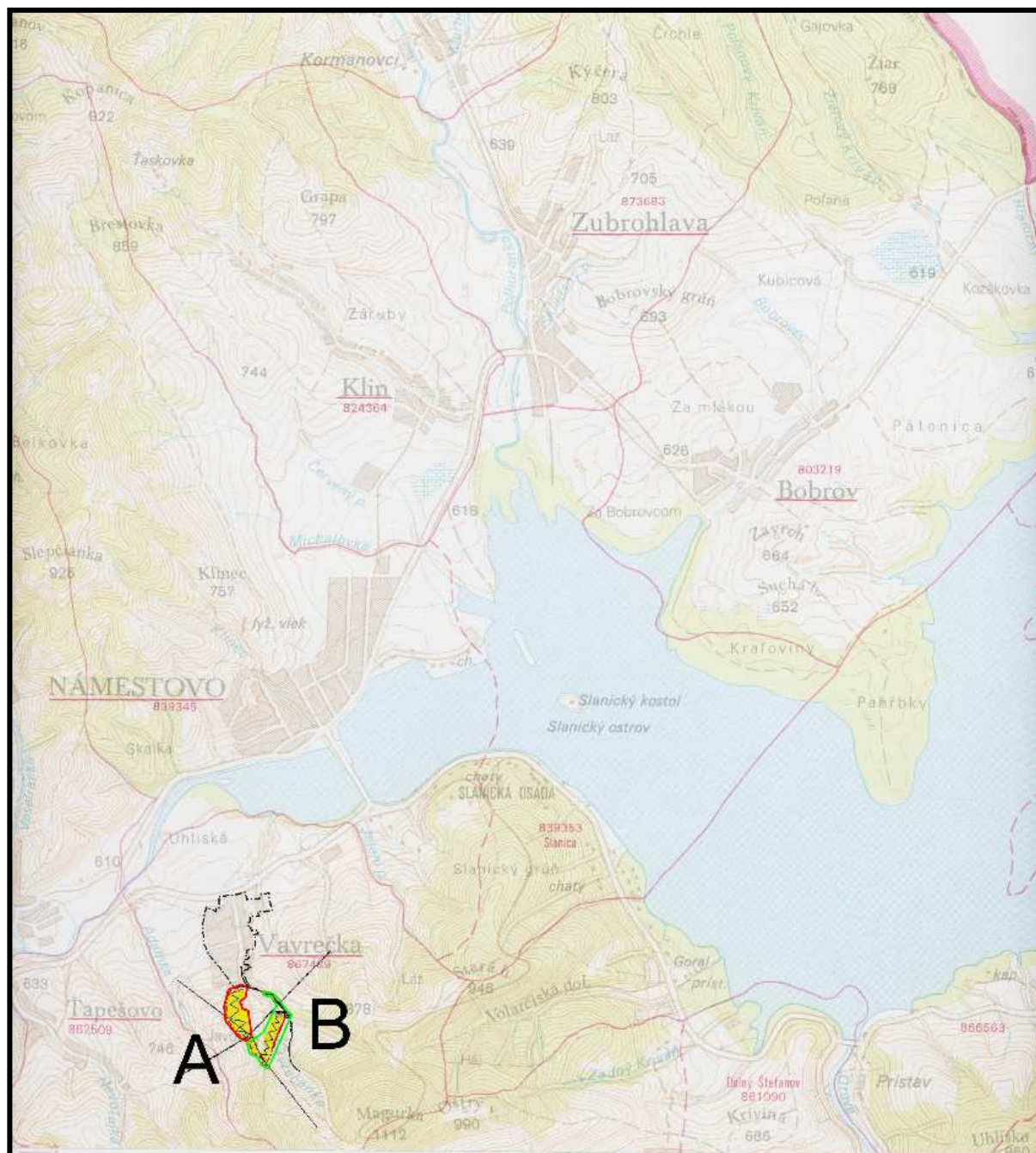
Parcelné (KN) čísla variantu A:

- Lyžiarsky vleč: 7535, 7544, 7555, 7569, 7579, 7591, 7597, 7613, 7623, 7639, 7642, 7648, 7665, 7679, 7695, 7696, 7700, 7719, 7734, 7745, 7749, 7758, 7769, 7778, 7798, 7804, 7813, 7818, 7835, 7845, 7857, 7867, 7876, 7882, 7893, 7903, 7918, 7921, 7927, 7930, 7938, 7939, 7950, 7955, 8123/2.
- Parkovisko: 7900/2, 7919/1, 7919/2, 7979/2, 8124/2, 8124/3.
- Elektrická prípojka: 7965, 7970, 7978/2.

Parcelné (KN) čísla variantu B:

- Lyžiarsky vleč: 7294, 7302, 7306/1, 7308/1, 7313/1, 7317/1, 7327, 7328, 7334, 7335, 7344, 7350, 7356, 7360, 7372, 7377, 7390, 7395, 7409, 7410, 7432, 7437, 7456, 7459, 7474, 7478, 7490, 7494, 7507, 7510, 7511, 7526, 7528, 7530, 7548, 7551, 7573, 7576, 7603, 7604, 7607, 7630, 8128.
- Prístupová komunikácia: 5610, 5612, 7878, 7879, 7898/1, 7898/2, 7920/2, 8129.
- Parkovisko: 5610, 5612, 8129.
- Prevádzkový objekt: 5610.
- Čerpacia stanica zasnežovania a akumulčná nádrž: 7631, 7639.
- Rozvod úžitkovej vody pre zasnežovanie: 7317/1, 7327, 7328, 7334, 7335, 7344, 7350, 7356, 7360, 7372, 7377, 7390, 7395, 7396, 7409, 7410, 7431, 7432, 7437, 7456, 7459, 7474, 7478, 7490, 7494, 7507, 7511, 7526, 7528, 7530, 7548, 7551, 7573, 7576, 7603, 7604, 7607, 7630, 8128.
- Rozvod pitnej vody: 5610, 5612, 7878, 7879, 7898/1, 8124/1, 8124/2, 8129.
- Splašková kanalizácia a čistiareň odpadových vôd: 5610.
- Elektrická prípojka: 7294, 7302, 7306/1, 7308/1, 7313/1, 7317/1, 7327, 7328, 7334, 7335, 7344, 7350, 7356, 7360, 7372, 7377, 7390, 7395, 7409, 7410, 7432, 7436, 7437, 7456, 7459, 7474, 7478, 7490, 7494, 7507, 7510, 7511, 7526, 7528, 7530, 7548, 7551, 7573, 7576, 7603, 7604, 7607, 7630, 8128.
- Trafostanica: 7630.

2.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Prehľadná situácia lokalizácie navrhovanej výstavby Lyžiarskeho areálu Vavrečka (M = 1:50000).

Vysvetlivky:

A – variant „A“ (Vavrečka, Medved'ky)

B – variant „B“ (Vavrečka, Javoriny)

2.7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Výstavba:

Predpokladaný začiatok: VI/2007
Predpokladané ukončenie: XI/2007
Dĺžka výstavby: 4 mesiace.

Prevádzka:

Predpokladaný začiatok: XII/2007.
Predpokladané ukončenie: prevádzka je plánovaná na dobu neurčitú.

2.8. Stručný opis technického a technologického riešenia

Plánovaná činnosť je riešená v 2 variantoch. Variant „A“ je lokalizovaný na južnom (hornom) okraji intravilánu obce Vavrečka na lokalite Medved'ky. Variant „B“ je situovaný asi 0,5 km južnejšie od variantu A na lokalite Javoriny. Na hornom okraji sa oba varianty stretávajú tak, že v prípade realizácie variantu B môžu jeho návštevníci využiť na lyžovanie aj svah (zjazdovku) variantu A. Obe lokality vytvárajú vhodné prírodné podmienky pre výstavbu a prevádzku lyžiarskeho areálu.

Variant A:

Skladá sa z nasledovných stavebných objektov:

Lyžiarsky vleč

Predpokladá sa použitie lyžiarskeho vleku SL VANCL 1 rakúskeho výrobcu Doppelmayr Inova Patent GmbH Wolfurt.

Tab. č. 1: Základné technické údaje o lyžiarskom vleku SL VANCL 1	
Vzostupná vetva	ľavá
Pohonná stanica	dolná
Naplňovacia stanica	dolná
Vratná stanica	horná
Maximálny sklon lana	35,76 %
Dĺžka nekonečného lana	1118,11 m
Rýchlosť lana vleku	3,10 m/s
Počet lyžiarov na vlečnom zariadení	2
Počet vlečných zariadení	61
Vzdialenosť medzi vlečnými zariadeniami	18,33 m
Doba jazdy	2,95 min.
Minimálny interval medzi dvojicou lyžiarov	5,91 sek.
Koeficient trenia	0,10
Priemer dopravného lana	24 mm
Zaťaženie lana výpočtom	217 kN
Priemer pohonného lanového kotúča	2,50 m
Priemer vratného lanového kotúča	2,50 m
Rozchod lana na trati	2,50 m
Výška pohonu	702 m
Prepravná kapacita vzostupným smerom	100 %
Prepravná kapacita zostupným smerom	0 %

Plánované situovanie je asi 30 - 50 m západne od existujúceho lyžiarskeho vleku na severovýchodne orientovanom svahu. V strednej časti pretína nelesnú zeleň zväčša kríkového vzrastu. V hornej polovici križuje trasu vysokotlakového plynovodu a diaľkového rozvodu elektrickej energie (220 kV) a elektrickej prípojky z Vavrečky na Magurku č. 1303. Vlek je na elektrický pohon s trvalým výkonom motora 55 kW a rozjazdovým 58 kW s údolnou nástupnou stanicou, prepravnou kapacitou 1218 lyžiarov, o šikmej dĺžke trate 549,38 m, prevýšenie dráhy 111 m a priemernom sklone trate 20,67 %. Nadmorská výška údolnej stanice je 698,60 m. Nadmorská výška vrcholovej stanice je 808,00 m. Traťové podpory vleku sú tvaru „T“ vybavené rebríkom a plošinou pre obsluhu. Sú vyrobené zvarením ohýbaných plechov do krabice. Výška podpier je 5 až 8 m. Ukotvenie podpier je zaliatím príslušnej dolnej časti do betónového základu. Vykopaná zemina zo základov pre podpory bude rozplanírovaná v okolí podpory resp. využitá na zarovnanie terénnych nerovností pri rekonštrukcii prístupovej komunikácie. Predpokladá sa výrub zelene v dĺžke cca 150 m. Ide o rozšírenie existujúcej prieluky v tomto poraste, ktorým vedie existujúci lyžiarsky vlek a k nemu prislúchajúca zjazdovka. Osadenie jednotlivých podpier bude riešené tak, aby boli rešpektované ochranné pásma plynovodu i elektrického vedenia. Ďalšie technické údaje sú uvedené v tabuľke č. 1.

Parkovisko

Parkovisko variantu A je situované tesne vedľa prístupovej komunikácie (nespevnená poľná cesta) nadväzujúcej na miestnu komunikáciu z obce Vavrečka na jej pravom (západnom) okraji oproti posledným rodinným domom obce pod terajším lyžiarskym vlek. Vzdialenosť parkoviska od údolnej stanice vleku variantu A je cca 100 m. Plánovaná kapacita parkoviska je 22 miest pre osobné automobily a 2 miesta pre autobusy (v prepočte 32 miest pre osobné automobily). Povrch parkoviska je plánovaný ako netuhý (t. j. s AB krytom). Vzhľadom na už existujúce rozšírenie miestnej komunikácie v dotknutej lokalite, pri výstavbe parkoviska bude potrebné realizovať zemné práce v menšom rozsahu. Pri nich nedôjde k likvidácii zelene a získaná zemina sa použije na vyrovnanie terénnych nerovností parkoviska. Parkovisko bude opatrené úniku ropných látok, čo sa technicky spresní v projektovej dokumentácii.

Elektrická prípojka

Na pohon lyžiarskeho vleku sa plánuje vybudovať elektrická prípojka medzi existujúcou trafostanicou „Horný koniec“ (250 kVA) na južnom okraji obce Vavrečka a dolnou stanicou vleku v zemi o dĺžke cca 100 m. Tento bude mať samostatné meranie odberu elektrickej energie umiestnené v pilierovom rozvádzači.

Variant B:

Skladá sa z nasledovných stavebných objektov:

Lyžiarsky vlek

Technické a technologické údaje o lyžiarskom vlek variantu „B“ na lokalite Medved'ky sú podobné ako u vleku variantu „A“. Plánuje sa použitie lyžiarskeho vleku SL VANCL 2 rakúskeho výrobcu Doppelmayr Inova Patent GmbH Wolfurt. Údolná stanica je plánovaná na ľavom (západnom) brehu potoka Vavrečanka (asi 30 m od neho naprieč kosenou lúkou. Trasa ďalej križuje vysokotlakové vedenie plynu a na hrebienku vzdušné elektrické vedenie č. 1303 vedúce z Vavrečky na lokalitu Magurka. Lyžiarsky vlek má hornú stanicu na okraji lesa. Vlek je na elektrický pohon s trvalým výkonom motora 61 kW a rozjazdovým 64 kW s údolnou nástupnou stanicou, prepravnou kapacitou 1218 lyžiarov, o šikmej dĺžke trate 586,25 m, prevýšenie dráhy 119,65 m a priemernom sklone trate 20,88 %.

Nadmorská výška údolnej stanice je 738,60 m. Nadmorská výška vrcholovej stanice je 856,65 m. Traťové podpory vleku sú tvaru „T“ vybavené rebríkom a plošinou pre obsluhu. Sú vyrobené zvarením ohýbaných plechov do krabice. Výška podpier je 5 až 8 m. Ukotvenie podpier je zaliatím príslušnej dolnej časti do betónového základu. Osadenie jednotlivých podpier bude riešené tak, aby boli rešpektované ochranné pásma plynovodu i elektrického vedenia. Vykopaná zemina zo základov pre podpory bude rozplanírovaná v ich okolí resp. využitá na zarovnanie terénnych nerovností pri rekonštrukcii prístupovej komunikácie. Výrub nelesnej zelene sa predpokladá na hornom okraji vleku v dĺžke cca 100 m. Presná poloha a výmera výrubu bude známa pri zameraní polohy osadenie vleku. Trasovanie vleku je riešené tak, aby bol výrub minimálny. Výrub sa bude realizovať v mimovegetačnom období. Ďalšie technické údaje sú uvedené v tabuľke č. 2.

Tab. č. 2: Základné technické údaje o lyžiarskom vleku SL VANCL 2	
Vzostupná vetva	Ľavá
Pohonná stanica	Dolná
Naplňovacia stanica	dolná
Vratná stanica	horná
Maximálny sklon lana	33,35 %
Dĺžka nekonečného lana	1191,84 m
Rýchlosť lana vleku	3,10 m/s
Počet lyžiarov na vlečnom zariadení	2
Počet vlečných zariadení	65
Vzdialenosť medzi vlečnými zariadeniami	18,33 m
Doba jazdy	3,15 min.
Minimálny interval medzi dvojicou lyžiarov	5,91 sek.
Koeficient trenia	0,10
Priemer dopravného lana	24 mm
Zaťaženie lana výpočtom	205 kN
Priemer pohonného lanového kotúča	2,50 m
Priemer vratného lanového kotúča	2,50 m
Rozchod lana na trati	2,50 m
Výška pohonu	742 m
Prepravná kapacita vzostupným smerom	100 %
Prepravná kapacita zostupným smerom	0 %

Prístupová komunikácia

Prístupová komunikácia bude riešená rekonštrukciou existujúcej poľnej cesty naväzujúcej na miestnu komunikáciu vedúcou obcou Vavrečka až po terajší drevosklad pod borovicovo - smrekovým lesom v celkovej dĺžke cca 500 m. Približne v strede trasy sa v súčasnosti nachádza brod cez potok Vavrečanka. Na tomto mieste sa v rámci rekonštrukcie prístupovej cesty plánuje realizovať premostenie. Rekonštrukcia končí pri parkovisku a prevádzkovom objekte. K rekonštrukcii cesty sa využije nadbytočná zemina z výstavby lyžiarskeho vleku a ďalších objektov plánovanej činnosti variantu B. Vozovka komunikácie bude riešená ako nespevnená (s AB krytom). Na premostenie potoka Vavrečanka medzi prevádzkovým objektom resp. parkoviskom a lyžiarskym vlekom sa využije lavička v šírke 2 m slúžiaca výhradne na pohyb osôb pešo. Na okraji vozovky bude vedená prípojka pitnej vody k prevádzkovému objektu napájajúca sa na jej rozvod v obci Vavrečka. Výrub zelene z dôvodu výstavby prístupovej komunikácie sa nepredpokladá.

Parkovisko

Parkovisko pre tento variant je situované po oboch stranách prístupovej komunikácie medzi brehovými porastmi potoka Vavrečanka a borovicovo-smrekovým lesom na mieste terajšieho drevoskladu pred súčasným 2. brodom cez potok Vavrečanka asi 500 m vyše obce Vavrečka. Plánovaná kapacita parkoviska je 88 miest pre osobné automobily. Povrch parkoviska je plánovaný ako netuhý (s AB krytom). Vzhľadom na už existujúce rozšírenie poľnej cesty v dotknutej lokalite sa výrub predpokladá len v minimálnej miere a jeho rozsah bude známy pri vypracovaní projektovej dokumentácie. Terén na existujúcom drevosklade je zhruba zarovnaný, preto pri výstavbe parkoviska bude potrebné realizovať zemné práce v menšom rozsahu. Získaná zemina sa použije na vyrovnanie terénnych nerovností parkoviska a prístupovej komunikácie. Parkovisko bude opatrené proti úniku ropných látok, detaily sa technicky spresnia v projektovej dokumentácii.

Prevádzkový objekt

Prevádzkový objekt je situovaný pri ukončení rekonštrukcie poľnej cesty pre prístupovú komunikáciu k tejto variante lyžiarskeho areálu pri potoku Vavrečanka vedľa parkoviska.

Objekt je navrhovaný jednopodlažný s valbovou strechou s nízkym spádom krytým šindľom. Jeho pôdorys je 18,2 x 12,2 m, svetlá výška 3 m a celková výška budovy 7,6 m. Plánovaný prevádzkový objekt má zastavanú plochu 230,50 m² a obostavaný priestor 860,75 m³. Obvodové steny sa plánujú murované a čiastočne obložené drevom, strop a krov drevený, zateplený minerálnou vatou. V objekte budú priestory pre servis lyžiarskeho vleku, hygienické zariadenia pre obsluhu i návštevníkov areálu, informačné centrum, sklady, prvá pomoc, predaj lístkov, bufet s cca 48 stoličkami a terasa s cca 42 miestami na sedenie. S ubytovaním sa neuvažuje. Objekt bude pripojený na elektrickú energiu a pitnú vodu. Dažďové vody zo strechy budú voľne stekať na zem a splaškové vody budú odvedené cez odlučovač tukov do ČOV a následne do potoka Vavrečanka.

Rozvod pitnej vody

Pitná voda pre túto variantu je potrebná len v prevádzkovom objekte (sociálne zariadenia, bufet). Celková spotreba vody sa na základe výpočtov plánuje na 900 l/deň (doba prevádzky 8 hodín denne, 6 zamestnancov + 400 návštevníkov, 250 jedál denne, prítok vody 0,3 l/s). Zabezpečí sa napojením na existujúci rozvod pitnej vody na hornom konci obce Vavrečka. Vodovodná prípojka v dĺžke cca 500 m bude trasovaná paralelne s trasou prístupovej komunikácie v jej zelenom páse. Bude z rúr HDPE s Ø 50 x 4,6 (DN 40). Nakoľko je prevádzkový objekt situovaný vyššie ako vodojem obce Vavrečka, bude potrebné osadiť domovú vodáreň. Odporúča sa vodáreň s kapacitou 1,1 l/s a s jej osadením priamo v prevádzkovom objekte. Na začiatku prípojky, pri napojení na verejný vodovod, bude inštalovaná vodomerná šachta. Po uložení prípojky sa terén zarovná do pôvodného stavu. Vznik nadbytočnej zeminu sa nepredpokladá. Nie je vylúčený výrub zelene malého rozsahu. Jeho rozsah závisí od konkrétneho detailného trasovania prípojky, čo bude riešené v projektovej dokumentácii.

Splašková kanalizácia a čistička odpadových vôd

Dažďová voda zo striech jednotlivých objektov bude stekať priamo na zem bez ďalšieho odvedenia. Splašková voda vznikajúca len v prevádzkovom objekte sa zvedie splaškovou kanalizáciou do lapača tukov s kapacitou 1 l/s a následne do čističky odpadových vôd. Na základe prepočtov bude potrebná ČOV s kapacitou 6 ekvivalentných obyvateľov (EO). Vyčistená voda bude následne zaústená do potoka Vavrečanka. Celková dĺžka kanalizácie je cca 20 m. Zemina z výkopov pre elektrické vedenie sa použije na zakrytie

zemnej rýhy. Terén sa zarovná do pôvodného stavu a zatrávni. Pri zemných prácach sa predpokladá len minimálny (niekoľko m²) výrub nelesnej zelene.

Zasnežovanie

Odber vody pre zasnežovanie lyžiarskeho vleku je plánovaný z potoka Vavrečanka. Na vyrovnanie rozdielu medzi malou výdatnosťou tohto potoka a pomerne veľkou spotrebou vody pre zasnežovanie, sa navrhuje na ľavom brehu tohto potoka pri dolnej stanici lyžiarskeho vleku osadiť akumuláciu nádrž s objemom 150 m³. V mieste odberu vody v koryte potoka bude vybudovaná studňa (odberné miesto). Na sanie vody z potoka budú v akumulácii nádrži inštalované čerpadlá s výkonom 2 l/s. Voda z akumulácie nádrže bude čerpadlami umiestnenými v čerpacej stanici vytláčaná na zjazdovku rozvodným vodovodným potrubím o dĺžke cca 600 m. Toto potrubie bude vedené v zemnej rýhe HDPE DN 115 trasovanej okrajom zjazdovky pri lyžiarskom vleku. Zasnežovanie bude realizované 3 prenosnými snehovými delami o celkovej spotrebe vody 4 l/s. Akumulačná nádrž na vodu pre zasnežovanie bude slúžiť aj ako protipožiarna nádrž. Pri výstavbe zasnežovania sa nepredpokladá osobitný výrub zelene. Vykopaná zemina pri inštalácii akumulácie nádrže sa z časti použije na jej zakrytie a z časti na vyrovnanie nerovností terénu pri výstavbe prístupovej komunikácie. Zemina z výkopov vodovodu sa použije na zakrytie zemnej rýhy. Terén sa zarovná do pôvodného stavu a zatrávni.

Elektrická prípojka a trafostanica

Zdrojom elektrickej energie pre túto variantu lyžiarskeho areálu bude vzdušné 22 kV elektrické vedenie č. 1303 z Vavrečky na Magurku. Na mieste jeho križovania s lyžiarskym vlekom v hornej časti zjazdovky bude elektrická prípojka vedená káblom (zemou) pozdĺž lyžiarskeho vleku až k čerpacej stanici. V nej bude umiestnená kiosková trafostanica. Odtiaľ bude vedená elektrická prípojka zemou k prevádzkovému objektu lyžiarskeho vleku a v samotnej čerpacej stanici. Inštalovaný príkon je 235,0 kW a predpokladaná ročná spotreba el. energie 229,0 MWh. Pri realizácii elektrickej prípojky k trafostanici sa nepredpokladá žiadny výrub zelene. Menší výrub (rádovo desiatky m²) sa očakáva pri NN prepojení prevádzkového objektu s trafostanicou. Zemina z výkopov pre elektrické vedenie sa použije na zakrytie zemnej rýhy. Terén sa zarovná do pôvodného stavu a zatrávni.

2.9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)

Jedným z preferovaných spôsobov rozvoja regiónu Oravy je aj rozvoj cestovného ruchu. Osobitný význam pre chladnú a hornatú Oravu s dostatkom snehu a vhodnými terénmi je rozvoj zimných športov.

Katastrálne územie obce Vavrečka a lokality oboch variant plánovanej činnosti (lokality Javoriny a Medved'ky) svojou polohou a prírodnými podmienkami vytvárajú predpoklady na rozvoj zimných športov, osobitne lyžovania. Výstavba lyžiarskeho areálu je v dotknutom území vhodná a realizovateľná. Je v súlade s potrebami obce Vavrečka i s koncepciou rozvoja regiónu. Lyžiarsky areál vhodne dopĺňa ponuku rekreačného využitia rekreačnej oblasti Oravská priehrada. Je tiež dopravne dobre prístupný. Hoci samotný lyžiarsky areál neponúka vysoký počet nových pracovných príležitostí, v kontexte s ďalšími aktivitami rozvoja cestovného ruchu na Orave však umožní dlhodobejšie pozitívne ovplyvňovanie zamestnanosti obce Vavrečka a okolitých sídiel. Osobitný význam má relatívna bezproblémovosť územia z hľadiska ochrany prírody a iných verejných záujmov. Preto v prípade rešpektovania všetkých dotknutých právnych predpisov a citlivého osadenia do krajiny môže byť realizácia uvažovanej činnosti príkladom dobrého využitia územia.

2.10. Celkové náklady

Celkové náklady na realizáciu stavby sa pre variant A odhadujú na 3,3 mil. Sk a pre variant B na 8,5 mil. Sk.

2.11. Dotknutá obec

Vavrečka

2.12. Dotknutý samosprávny kraj

Žilinský samosprávny kraj

2.13. Dotknuté orgány

Obvodný úrad životného prostredia Dolný Kubín, pracovisko Námestovo

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Dolný Kubín

Obvodný lesný úrad Dolný Kubín

Obvodný pozemkový úrad Dolný Kubín

Úrad Žilinského samosprávneho kraja Žilina

Iné odborné organizácie:

Štátna ochrana prírody SR, Správa Chránenej krajiny oblasti Horná Orava Námestovo

2.14. Povoľujúci orgán

Obec Vavrečka

Štátny dráhový úrad Žilina

2.15. Rezortný orgán

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

2.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Územné rozhodnutie a stavebné povolenie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

2.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Lokalita leží vzdušnou čiarou asi 12,8 km juhozápadne od najbližšej časti štátnej hranice s Poľskom. Vzhľadom na charakter a rozsah činnosti sa vplyvy presahujúce štátne hranice nepredpokladajú. Realizácia zámeru bude ponúkať športové využitie aj zahraničným návštevníkov, z ktorých pre celý región Orava majú najväčší podiel práve rekreanti z Poľska.

3. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIA O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

3.1. Charakteristika prírodného prostredia

3.1.1. Vymedzenie územia

Dotknuté územie sa nachádza v centrálnych časti katastrálneho územia obce Vavrečka v Oravskej kotline na jej kontakte s Oravskou Magurou. Zo severu je ohraničené intravilánom obce, z východu a juhu lesmi, zo západu je vymedzené otvorenou poľnohospodárskou krajinou. Vo východnej časti preteká potok Vavrečanka a v centrálnej časti sa nachádza množstvo nelesnej zelene. Väčšinu územia pokrývajú trvalé trávne porasty využívané ako lúky a pasienky s množstvom rozptýlenej zelene. Ďalšie podrobnosti záujmovej plochy sú uvedené v tabuľke č. 3.

Tab. č. 3: Prehľad dotknutého územia zámeru Lyžiarsky areál Vavrečka			
Funkčná plocha	Výmera (m ²)	Podiel (%)	Trvalý záber
Lyžiarske vleky	3485	0,65	áno
Vybavenosť	230	0,04	áno
Cesty a parkoviská	4618	0,87	áno
Technická infraštruktúra	34472	6,45	áno
Zjazdovky	150000	28,08	nie
Zeleň	341407	63,91	nie
Spolu	53.4212	100,00	-

Vzhľadom na charakter činnosti a jej rozsah sú prírodné pomery špecifikované pre pomery v katastrálnom území obce Vavrečka a jej bezprostredné okolie s osobitným zreteľom na lokality oboch variant riešenia zámeru.

3.1.2. Geomorfologické pomery

Dotknuté územie v zmysle regionálneho geomorfologického členenia leží v Alpsko - Himalájskej sústave, podsústave Karpaty, provincii Západné Karpaty, subprovincii Vonkajšie Západné Karpaty. Katastrálnym územím obce Vavrečka prechádzajú dve oblasti. Južnú, členitejšiu časť územia, zaberá oblasť Stredné Beskydy. V dotknutom území ju predstavuje orografický celok Oravská Magura, ktorá je v záujmovom území tvorená podcelkom Budín. Severná, rovinatejšia časť územia, leží v Podhôľno - magurskej oblasti, ktorú tvorí celok Oravská kotlina. Zasahuje tu časťou Hruštínske podolie. Konkrétne lokality oboch variant plánovanej realizácie zámeru ležia v Oravskej kotline. Len najjužnejšia časť variantu B (horné ukončenie lyžiarskeho vleku) zasahuje do Oravskej Magury.

Oravská Magura má vrchovinný reliéf s pozitívne vysoko vyzdvihnutou blokovou štruktúrou flyšových Karpát. Predstavuje stredne členitú nižšiu hornatinu. Oravská kotlina má reliéf kotlinových pahorkatín s prechodnou mierne vyzdvihnutou morfoštruktúrou pahorkatín, na kontakte s Oravskou Magurou až vrchovín. Najnižšia časť Oravskej kotliny pri Oravskej priehrade a Bielej Orave predstavuje nerozčlenenú rovinu, jej stredné a vyššie časti až silne členenú pahorkatinu. Takéhoto charakteru sú lokality oboch variant lyžiarskeho areálu. Celé

územie je charakteristické výskytom zosuvov obvyklých pre flyšové územia. Katastrálne územie obce Vavrečka je orientované prevažne severozápadným až severným smerom, z juhu chránené hrebeňom Oravskej Magury a otvorené na sever. Minimálna nadmorská výška je 610 m (leží na severe územia pri Oravskej priehrade) a maximálna je 1112 m n. m. (vrchol Magurky v Oravskej Magure). Vlastné lokality plánovanej výstavy lyžiarskeho areálu sú orientované na sever (variant A) resp. severovýchod (variant B).

3.1.3. Geologické pomery

Z geologického hľadiska patrí celá záujmová oblasť do flyšového pásma Vonkajších Karpát. Mladšia Oravská kotlina je súčasťou Novotargskej panvy. Vznikla v spodnej časti mladších treťohôr (pliocén). Leží na magurskom flyši. Jej výplň v oblasti Oravskej priehrady tvoria sivomodré a modrozelené íly, piesky až štrky miestami s vložkami lignitu (Ťapešovo). Takéto územie sa nachádza v Hruštínskom podolí (pri Bielej Orave). Súvrstvie je sladkovodného pôvodu a obsahuje skameneliny lastúrníkov a bruchonožcov. V strednej časti územia v Hruštínskom podolí (samotná obec Vavrečka a ďalej smerom na Ťapešovo) sa nachádza paleogén Vonkajších Karpát s vápnitými ílmi, siltovcami a pieskovecami, miestami so sklzovými telesami. Pre vodu nepriepustné íly vytvárajú podmienky pre častý vznik rašelinísk typických pre tento orografický celok. Oravská Magura vznikla v eocéne. Je budovaná hrubým magurským flyšom pozostávajúcim hlavne z magurských pieskovcov, menej ílovcov. Základným geochemickým typom hornín sú v celom katastrálnom území obce Vavrečka ílovce a pieskovce. Kvartérny pokryv najnižšej časti Oravskej kotliny od Oravskej priehrady a v alúviu Bielej Oravy tvoria deluviálne sedimenty - hlinité, hlinito-piesčité až balvanité svahoviny a sutiny. Na vhodných miestach Oravskej kotliny (obvykle menej členité lokality s nepriepustným podložím) sa v menšom rozsahu vyskytujú fluviálno - organické až organické sedimenty - rašeliny, rašelinové hliny a slatiny. Väčšina z nich (najmä v rovinatejšej časti Oravskej kotliny) bola odvodnená a premenená na ornú pôdu. Značnú časť územia so silno členitým terénom (Oravská Magura, časť Oravskej kotliny) pokrýva nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín.

Z tektonického hľadiska možno rozdeliť záujmové územie na 2 časti. Okolie Oravskej priehrady v Oravskej kotline sa nachádza v neogénnej sedimentárnej panve. Zbytok územia (Hruštínske podolie i Oravská Magura) leží vo flyšovom pásme magurského flyšu. Z neotektonického hľadiska leží najnižšia časť Oravskej kotliny pri Oravskej priehrade a Bielej Orave v negatívnej jednotke (medzihorskej kotline) s malým poklesom. Väčšia časť územia sa nachádza v pozitívnej jednotke (pohorí) so stredným zdvihom.

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie patrí alúvium Bielej Oravy a prilahlá časť Oravskej priehrady do rajónu kvartérnych sedimentov - rajón údolných riečnych náplavov. Zbytok územia je zaradený do rajónu predkvartérnych hornín - rajón flyšoidných hornín. Podľa rozdelenia Slovenska na inžiniersko-geologické regióny okolie Oravskej priehrady patrí do regiónu tektonických depresí, subregiónu s neogénnym podkladom. Zbytok dotknutého územia je zaradený do regiónu Karpatského flyšu, subregiónu Vonkajších Karpát.

3.1.4. Klimatické pomery

Z klimatického hľadiska celé územie leží v chladnej oblasti, okrsku C1 - mierne chladnom, ktorý je veľmi vlhký a priemerné júlové teploty vzduchu sú do 16° C. Priemerná teplota klesá so stúpajúcou nadmorskou výškou. Priemerné ročné hodnoty klimatického

ukazovateľa zavlaženia zaraďujú celé územia do oblasti s nadbytkom atmosférických zrážok. V najnižšej časti (Oravská kotlina) je to do 400 mm, v Oravskej Magure do 600 mm.

Priemerné ročné hodnoty radiačného indexu sucha rastú s klesajúcou nadmorskou výškou. Pohybujú sa okolo $0,5 B_0/(L.R)$ v Oravskej Magure a v najnižších častiach Oravskej kotliny majú hodnotu okolo $0,77 B_0/(L.R)$.

Globálne žiarenie a relatívne trvanie slnečného svitu je v najnižších častiach územia $1000 - 1050 \text{ kWh/m}^2$. Vo vyšších polohách sa zvyšuje na $1100 - 1050 \text{ kWh/m}^2$. To charakterizuje územie ako oblasť s častými hmlami a najmä v zimnom období s inverzným počasím.

Priemerná júlová teplota vzduchu je v najnižších častiach územia 14 až 15°C a v Oravskej Magure 12 až 14°C . Priemerná januárová teplota vzduchu je v najnižších častiach územia -4 až -5°C a v Oravskej Magure pod -6°C . Priemerná ročná teplota vzduchu je v nižších polohách $4 - 6^\circ\text{C}$, v Oravskej Magure len do 2°C . Priemerný počet letných dní (s teplotou nad 20°C) je v nižších polohách okolo 26, mrazových 145 (meteorologická stanica Ústie nad Priehradou). Vo vyšších polohách sa tento ukazovateľ mení - na meteorologickej stanici Oravská Lesná je priemerný počet letných dní 14, mrazových dní je 179. Počet vykurovacích dní je v Oravskej kotline 240 - 280, v Oravskej Magure 280 - 320. Počet dní so snehovou prikrývkou je 80 - 100 v okolí Oravskej priehrady, v stredných polohách 100 - 120 dní a po 120 - 140 na hrebeni Oravskej Magury. Priemerná ročné úhrny atmosférických zrážok sú 700 - 800 mm v okolí Oravskej priehrady. Rastú smerom na hrebene Oravskej Magury, kde dosahujú hodnôt okolo 1000 mm. Absolútne maximum mesačných zrážok je v Oravskej kotline do 250 mm. V Oravskej Magure dosahuje 300 - 350 mm. Priemerné januárové úhrny zrážok sa pohybujú od 40 - 50 mm v okolí Oravskej priehrady po 60 - 70 mm vo vrcholových častiach Oravskej Magury. Priemerné júlové úhrny zrážok sú od 80 - 100 v Oravskej kotline až 100 - 120 mm v Oravskej Magure. Severná časť územia pri Bielej Orave a Oravskej priehrade patrí medzi silne inverzné polohy. Hrebeňové časti Oravskej Magury patria medzi málo inverzné polohy. V Oravskej kotline sa vyskytuje vysoký počet dní s hmlou (v priemere 40 - 50 ročne). Svahy Oravskej Magury patria do oblasti zníženého výskytu hmiel (20 - 50 dní ročne). Najvyššie polohy Oravskej Magury sú zaradené do oblastí horských advektívnych hmiel s premenlivým výskytom 70 - 300 dní v roku.

3.1.5. Hydrologické pomery

Z hydrogeologického hľadiska záujmové územie leží v paleogéne povodia Bielej Oravy a neogéne Oravskej kotliny. Je charakteristické výskytom pre vodu nepriepustných ílovcov a ílov, čo spôsobuje početný výskyt prameňov s nevyrovnanou a nízkou výdatnosťou. Jediné najsevernejšie časti v Oravskej Magure, kde dominujú pre vodu priepustnejšie pieskovce v kombinácii s ílovcami, sú pramene relatívne výdatnejšie s vyrovnanejším prietokom.

Hydrogeologická produktivita územia je mierna a kvantitatívna charakteristika prietochnosti má hodnoty okolo $1 \cdot 10^{-4} - 1 \cdot 10^{-3} \text{ m}^2 \text{ s}^{-1}$. Určujúcim typom priepustnosti vody je puklinová priepustnosť.

Priemerný ročný špecifický odtok v území je $15 - 20 \text{ ls}^{-1} \text{ km}^2$. Minimálny 364 denný špecifický odtok je $1 - 2 \text{ ls}^{-1} \text{ km}^2$. Maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov je $2,8 - 3,4 \text{ ls}^{-1} \text{ km}^2$. Vodné toky územia patria do stredohorskej oblasti so snehovo - dažďovým režimom odtoku s akumuláciou v novembri až marci, vysokou vodnosťou v marci až máji, najvyššími prietokmi v apríli a najnižšími v januári - februári resp. septembri až októbri. Podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je mierne výrazné.

Záujmové územie variantu A je suché bez výskytu pramenísk alebo močiarov. V bezprostrednej blízkosti záujmového územia variantu B sa nachádza vodný tok Vavrečanka,

ktorý sa plánuje premosťovať na 1 mieste prístupovej komunikácie a realizovať povrchový odber vody pre účely zasnežovania. Na severozápadnom okraji plánovanej lokalizácie vleku sa nachádza močiar, ktorý však nebude navrhovanou výstavbou lyžiarskeho areálu na tejto lokalite dotknutý.

Celé územie leží v hlavnom povodí Váhu, čiastkovom povodí Oravy a v rámci neho v základnom povodí 4-21-03 Biela Orava po priehradný profil VN Orava (Oravská priehrada). Obe konkrétne lokality plánovanej výstavby lyžiarskeho areálu sa nachádzajú v povodí potoka Vavrečanka (hydrologické číslo 4-21-03-100) vlievajúcего sa priamo do Oravskej priehrady.

3.1.6. Pôdne pomery

Pozdĺž vodných tokov, najmä pri Bielej Orave sa nachádzajú fluvizeme glejové z nekarbonátových fluviálnych sedimentov. V strednej časti katastrálneho územia Vavrečky sa nachádzajú prevažne kambizeme nenasýtené až pseudoglejové. Zo zvetralín prevažne kyslých hornín sú sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, miestami s glejmi. V Oravskej Magure sa nachádzajú kambizeme pseudoglejové kyslé, lokálne pseudogleje modálne kyslé a gleje zo zvetralín rôznych hornín.

Priepustnosť pôd v okolí Bielej Oravy a Oravskej priehrady je stredná až veľká a ich retenčná schopnosť malá až stredná. V ostatnej časti katastrálneho územia obce Vavrečka je priepustnosť pôd a ich retenčná schopnosť stredná. Vlhkostný režim pôd záujmového územia možno charakterizovať ako mokrý. Pôdna reakcia je stredne kyslá (pH 5,5 - 6) až extrémne kyslá (pH pod 4,5). Kyslosť stúpa s rastúcou nadmorskou výškou. Okrajovo, v severozápadnej časti územia, majú pôdy až neutrálnu reakciu (pH 6,5 - 7,3). Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach sledovanej oblasti je v hĺbke do 25 cm nízky (pod 1,8 %). Len okrajovo v severozápadnej časti chotára pri Bielej Orave a Oravskej priehrade je stredný (do 2,3 %).

V severovýchodnej časti územia pri Oravskej priehrade a na hrebeni Oravskej Magury prevažujú hlinité pôdy, v severnej a severozápadnej časti pri Bielej Orave a Oravskej priehrade pôdy hlinito - piesčité. V Oravskej Magure a priľahlých častiach Oravskej kotliny sa nachádzajú pôdy piesčito - hlinité. Väčšina pôdy je málo až slabo kamenitá (skeletnosť do 20 %). V Oravskej Magure je štrkovitosť vyššia, pôdy sú stredne kamenité alebo štrkovité (skeletnosť 20 - 50 %).

3.1.7. Biota

Flóra

Z fytogeografického hľadiska leží celé záujmové územie v Holarktickej oblasti, eurosibírskej podoblasti a stredoeurópskej provincii. Patrí do oblasti Západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu Západobeskydského (Beschidicum occidentale) a okresu Západné Beskydy. Z fytogeograficko - vegetačného hľadiska leží celé záujmové územie v bukovej zóne, vo flyšovej oblasti, v okresoch Oravská kotlina (severná a stredná časť) a Oravská Magura (južná časť).

Pôvodne takmer celé záujmové územie pokrývali lesy. Najvyššie časti Oravskej Magury (napr. Magurka) boli porastené jedľovými až jedľovo - smrekovými lesmi. Tieto lesy tvoria prechod medzi bučinami a klimaxovými smrečinami. V ich stromovej etáži dominovala jedľa (*Picea abies*) a smrek (*Picea abies*). V bylinnej etáži sú pre ne charakteristické druhy podbelica alpská (*Homogyne alpina*), lipkavec okrúhlolistý (*Galium rotundifolium*), chlpaňa žltkastá (*Luzula luzulina*). Podstatnú časť územia pôvodne pokrývali bukové a najmä jedľové

lesy kvetnaté. Vďaka kyslej pôdnej reakcii mal buk prirodzene nízke zastúpenie a ekologicky ho nahrádzala jedľa. V stromovej etáži okrem buka (*Fagus sylvatica*) a jedle bol primiešaný smrek, javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*A. platanoides*), brest horský (*Ulmus flabra*). V krovinnej etáži sa vyskytoval najmä zemolez čierny (*Lonicera nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*), bršlen európsky (*Eonymus europaeus*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), egreš obyčajný (*Grossula uva-crispa*). Najmenšiu plochu pozdĺž vodných tokov (riečka Biela Orava, Jelení potok, potoky Vavrečanka, Adamka a ich prítoky) zaberali lužné lesy podhorské a horské. V stromovej etáži dominovali rôzne druhy vrb (*Salix caprea*, *S. viminalis*, *S. triandra*, *S. cinerea*, *S. purpurea*, *S. pentandra*), jelša sivá (*Alnus incana*), menej jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čremcha (*Prunus padus*).

S osídlením územia bola väčšina oblasti odlesnená a premenená na poľnohospodársku pôdu alebo zastavaná. Zbytok lesov sa väčšinou zmenil na smrekové monokultúry s prímiesou jedle. Nívné lesy sa zachovali len fragmentálne. Najväčšia časť je pri Bielej Orave a Oravskej priehrade. Najcennejšie sú porasty na brehu Bielej Oravy pri ústí do Oravskej priehrady. Na miestach so zamokrením sa vyvinuli plošne nevelké, ale prírodovedecky cenné mokradňové spoločenstvá - prameništia, vlhké lúky, močiare a rašelinné lúky charakteru slatín a porasty trstiny. Väčšina z nich (najmä severne od obce Vavrečka) bola v posledných desaťročiach odvodnená a premenená na lúky a ornú pôdu.

V súčasnosti v lesoch zo stromov dominuje smrek, miestami s významným zastúpením jedle. Z listnatých drevín je v nich prítomná jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), zriedkavo buk. Z krov je to najmä zemolez čierny (*Lonicera nigra*) a baza červená (*Sambucus racemosa*). V bylinnej etáži nájdeme kopytník európsky (*Asarum europaeum*), mliečnik mandľový (*Euphorbia amygdaloides*), lipkavec okrúhlolistý (*Galium rotundifolium*), chlpaňu žltkastú (*Luzula luzulina*), podbelicu alpsku (*Homogyne alpina*), kysličku obyčajnú (*Oxalis acetosella*), papradku samičiu (*Athyrium filix-femina*), brusnicu čučoriedkovú (*Vaccinium myrtillus*), peračinu dúbravovú (*Gymnocarpium dryopteris*), horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*) a ďalšie. Na rúbaniach sa uplatňuje smlz trstňový (*Calamagrostis arundinacea*), chlpaňa hájna (*Luzula nemorosa*), starček Fuchsov (*Senecio fuchsii*), psinček obyčajný (*Agrostis tenuis*), konopnica napuchnutá (*Galeopsis tetrahit*), kyprina úzkolistá (*Chamaerion angustifolium*), jahoda obyčajná (*Fragaria vesca*), veronika lekárska (*Veronica officinalis*). Z kríkov je to ostružina malina (*Rubus idaeus*), vrba rakyta (*Salix caprea*), baza červená (*Sambucus racemosa*), ruža ovisnutá (*Rosa pendulina*).

Na odlesnených miestach - terajších lúkach a pasienkoch, dominujú kultúrne trávny na chudobných pôdach prechádzajú do porastov psice tuhej (*Nardus stricta*) a čučoriedky (*Vaccinium myrtillus*). Vo výmoľoch, terasách a na strmších miestach z drevín rastie lieska (*Coryllus avellana*), ruža šíповá (*Rosa canina*), trnka (*Prunus spinosa*), vrba rakyta (*Salix caprea*). Hodnotný je bohatý výskyt borievky (*Juniperus communis*) na niektorých lokalitách (napr. Javoriny - okolie plochy variantu B).

V brehových porastoch potokov sa vyskytuje jelša sivá (*Alnus incana*), jaseň (*Fraxinus excelsior*), lieska (*Coryllus avellana*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), vrby (*Salix caprea*, *S. viminalis*, *S. triandra*, *S. cinerea*, *S. purpurea*, *S. pentandra*). Z bylín sú to najmä hydrofilné a nitrofilné druhy: kuklík potočný (*Geum rivale*), angelika lesná (*Angelica sylvatica*), devälsily (*Petasites hybridus*, *P. albus*), prvosienka vyššia (*Primula elatior*), škarda močiarna (*Crepis palustris*), krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*), kostihoj hlúznatý (*Symphytum tuberosum*), pižmovka mošusová (*Adoxa moschatellima*), kokorík praslenatý (*Polygonatum, verticillatum*), veternica hájna (*Anemone nemorosa*) a ďalšie.

Na plošne nevelkých územiach s nepriepustným podložíom sa zachovali prírodovedecky zaujímavé močiare charakteru slatín. Vyskytuje sa tu tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*),

kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), ostrica davallova (*Carex davalliana*), ostrica dvojdomá (*Carex dioica*), ostrica ježatá (*Carex echinata*), ostrica žltá (*Carex flava*), barička močiarna (*Triglochin palustre*), škripík stlačený (*Blysmus compressus*), páperník širokolistý (*Eriophorum latifolium*), bielokvet miočiarny (*Parnassia palustris*), kosatka kalíškatá (*Tofieldia caliculata*). Významné močiarné plochy sa zachovali najmä v údolí Adamky, na lokalite Vyšné Jelenie. Zaujímavou lokalitou je aj pás trste obyčajnej (*Phragmites communis*) pri potoku Vavrečanka medzi štátnou cestou a zeleným pásom Oravskej priehrady.

Fauna

Zo zoogeografického hľadiska (terestrický biocyklus) leží dotknuté územie v Palearktiskej (západopalearktiskej) oblasti, eurosibírskej podoblasti, provincii listnatých lesov a podkarpatského úseku. Zo zoogeografického hľadiska (limnický biocyklus) sledované územie patrí do Paleoarktiskej oblasti, Euromediteránnej podoblasti, Pontokaspickej provincie, severopontického úseku a hornovážskeho okresu.

Faunu záujmovej oblasti reprezentujú stovky druhov. Sú to väčšinou chladnomilné druhy. Teplomilnejšie prenikajú do najnižších častí Oravskej kotliny v okolí Oravskej priehrady a Bielej Oravy. Z mäkkýšov je v dotknutom území zistený slimák záhradný (*Helix pomatia*), slimák škvrnitý (*Arianta arbustorum*), vertiga lesná (*Vertigo pusilla*). Nápadný je slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*), slizniak stromový (*Lehmanna marginata*), slizniak veľký (*Limax maximus*), slizovec hrdzavý (*Arion rufus*). Vo vodách žije vodniak malý (*Lymnaea truncatula*), vodniak premenlivý (*Lymnaea eregra*). Z pavúkov je z tohto územia známy križiak obyčajný (*Araneus diadematus*), križiak zelený (*Araneus cucurbitinus*), lovčík hôrny (*Pisaura mirabilis*), pradiarka bodkovaná (*Enoplognatha ovata*), sledič obyčajný (*Pardosa mirabilis*), strehúň škvrnitý (*Lycosa singoriensis*) beháček pásavý (*Salticus scenicus*). Vzácnější a na mokrade je viazaný lovčík pobrežný (*Dolomedes fimbriatus*). Kosca domového (*Opilio parietinus*) nájdeme priamo v obci. Druhovo zďaleka najpočetnejšiu živočíšnu skupinu je hmyz. Na mokrade sú viazané vážky. Z nich sa tu zaznamenalo šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko obyčajné (*Agriom puella*), vážka ploská (*Libellula depressa*), z pošvatiek pošvatka hnedopása (*Perla marginata*). Bežným zástupcom rovnokrídlovcov je kobylka svrčivá (*Tettigonia cantans*), kobylka zúbkatá (*Polysarcus denticauda*), koník lúčny (*Cchorthipus montanus*), koník zelený (*Omocestus vindulus*). Z bystrušiek bola zistená bystruška kožovitá (*Carabus coriaceus*), bystruška fialová (*Carabus violaceus*), bystruška medená (*Carabus cancellatus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), bystruška zrnitá (*Carabus granulatus*), behúnik lesklý (*Bombidion lampros*), utekáček obyčajný (*Pterostichus vulgaris*). Predátormi podkôrneho hmyzu sú pestroš mravcový (*Thanasimus formicarius*) a drabčík smrekový (*Quedius laevigatus*). Sanitárnu funkciu si plní hrobárík obyčajný (*Necrophorus vespilio*), hrobárík čierny (*Necrophoru humator*). Skupinu koprofágov reprezentuje lajniak obyčajný (*Geotrupes stercorarius*), hnojník obyčajný (*Aphodius fimetarius*). Z motýľov bol pozorovaný žltáček rešetliakový (*Conepteria rhamni*), žltáček žeruchový (*Anthocharis cardamines*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka osiková (*Nymphalis antiopa*), babôčka pávooká (*Nymphalis io*), dúhovec väčší (*Apatura iris*), zriedkavo i vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*).

Najlepšie preskúmaná ja fauna stavovcov. Najväčšie bohatstvo rýb je v Oravskej priehrade a Bielej Orave. Ostatné vodné toky (potok Adamka, Jelení potok, Pasekový potok, potok Vavrečanka) sú pre svoju malú vodnosť druhovo chudobné resp. v nich ryby trvale nežijú. Vyskytuje sa tu len hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*), čerebľa potočná (*Phoxinus phoxinus*). Na potoku Vavrečanka sa vzhľadom na jeho znečistenie, ale hlavne malú vodnosť a existenciu niekoľkých prehradení koryta znemožňujúcim migráciu rýb v záujmovom území oboch variant lyžiarskeho areálu výskyt týchto stavovcov nezaznamenal a ani sa nepredpokladá.

Z obojživelníkov sa v sledovanom území zistila salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*) mlok vrchovský (*Triturus alpestris*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z nich sa priamo na dotknutom území oboch variant lyžiarskeho areálu vyskytuje skokan hnedý, ropucha obyčajná, kunka žltobruchá, salamandra škvrnitá a oba mloky. Z plazov tu bola zastihnutá vretenica obyčajná (*Vipera berus*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*), slepúch krehký (*Anguis fragilis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*) a jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Priamo na lokalitách oboch variant lyžiarskeho areálu a ich blízkeho okolia sa zistila vretenica, slepúch a jašterica živorodá. Z vtáctva sa v katastrálnom území obce Vavrečka zistilo niekoľko desiatok druhov. Z nich je z hľadiska ochrany prírody najzaujímavejší hniezdny výskyt bociana čierneho (*Ciconia nigra*), bociana bieleho (*Ciconia ciconia*), jastraba veľkého (*Accipiter gentilis*), jastraba krahulca (*Accipiter nisus*), orla krikl'avého (*Aquila pomarina*), sokola lastovičiara (*Falco subbuteo*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), chrapkáča poľného (*Crex crex*), sluky hôrnej (*Scolopax rusticola*), cíbika chochlatého (*Vanellus vanellus*), pôtika kapcavého (*Aegolius funereus*), kuvička vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), d'ubníka trojprstého (*Picoides tridactylus*), strakoša veľkého (*Lanius excubitor*), strakoša obyčajného (*Lanius collurio*), prhl'aviara červenkastého (*Saxicola rubetra*), červenáka karmínového (*Carpodacus erythrinus*). Väčšieho množstvo, najmä vodného a pri vode žijúceho vtáctva, sa vyskytuje počas migrácie na Oravskej priehrade, ktorá patrí medzi významné ťahové zastávky tejto vtácej skupiny na Slovensku. Na oboch uvažovaných lokalitách plánovanej výstavby lyžiarskeho areálu a v ich bezprostrednom okolí boli v hniezdnom období zistené nasledovné vtáacie druhy: myšiak hôrny (*Buteo buteo*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), sluka hôrna (*Scolopax rusticola*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), červenka obyčajná (*Erithacus rubecula*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), drozd trskotavý (*Turdus viscivorus*), drozd kolohrivý (*Turdus torquatus*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka veľká (*Parus major*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), sýkorka čiernohlavá (*Parus montanus*), kolibiarik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), kolibiarik spevavý (*Phylloscopus trochilus*), králik zlatohlavý (*Regulus regulus*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), penica popolavá (*Sylvia curruca*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), sojka obyčajná (*Garrulus glandarius*), prhl'aviar červenkastý (*Saxicola rubetra*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), stehlík čižavý (*Carduelis spinus*), stehlík konopiar (*Carduelis cannabina*), krivonos obyčajný (*Loxia curvirostra*), hýľ obyčajný (*Pyrrhula pyrrhula*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*).

Z cicavcov sa v sledovanom území vyskytuje jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), piskor malý (*Sorex minutus*), duloonica väčšia (*Neomys fodiens*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*), plíšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), myš domová (*Mus musculus*), myška drobná (*Micromys minutus*), ryšavky (*Apodemus flavicollis*, *A. agrarius*, *A. sylvaticus*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), hraboše (*Microtus arvalis*, *M. agrestis*), hryzec vodný (*Arvicola terrestris*), hrabáč podzemný (*Pitymys subterraneus*), hrdzniak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*), vlk obyčajný (*Canis lupus*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), jazvec obyčajný (*Meles meles*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), lasica hranostaj (*Mustela erminea*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), sviňa divá (*Sus scropha*), jeleň obyčajný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*).

3.1.8. Chránené územia

Na dotknutom území (pre obe varianty) ani v ich bezprostrednom okolí sa nenachádza žiadne chránené územie alebo jeho ochranné pásmo. Samotné lokality plánovanej výstavby lyžiarskeho areálu a ich blízke okolie ležia v I. stupni ochrany v zmysle § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

V širšom okolí dotknutej oblasti - do katastrálneho územia obce Vavrečka - okrajovo na jeho severnom okraji pri Oravskej priehrade (výmerou 30,1617 ha - parcely 686/1 až 691, 695 až 697, 706, 709, 710, 799 - časť, 819) zasahuje Chránená krajinná oblasť Horná Orava pôvodne vyhlásená vyhláškou MK SSR č. 110/1979 Zb. a novelizovaná vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z. z. Všetky predmetné parcely ležia v zóne D, t. j. v 2. stupni ochrany. Toto územie sa prekrýva aj s Chráneným vtáčím územím Horná Orava vyhláseným vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Horná Orava. Hranica oboch území leží asi 1,3 km (variant A) resp. 1,6 km (variant B) severne od lokalít plánovanej výstavby lyžiarskeho areálu.

V blízkosti dotknutého územia leží aj mokrad' medzinárodného významu, tzv. Ramsarská lokalita s názvom „Mokrade Oravskej kotliny“.

V koncepčných materiáloch ochrany prírody nie sú žiadne nové návrhy chránených území, ktoré by sa nachádzali v dotknutých územiach oboch variantov navrhovanej činnosti alebo v blízkom okolí.

V povodí potoka Vavrečanka sa nenachádza ochranné pásmo vodných zdrojov. Najbližšie ochranné pásmo vodných zdrojov leží v susednom západne položenom povodí potoka Adamka.

3.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

3.2.1. Štruktúra krajiny a využitie územia

V katastrálnom území obce Vavrečka a jej bezprostrednom okolí je zreteľne vidieť, ako boli antropické zásahy do krajiny ovplyvňované prírodnými pomermi. Údolná niva Bielej Oravy a rovinatejšie časti Oravskej kotliny boli pre ich zamokrenie v minulosti skôr využívané ako lúky a pasienky. Najviac ornej pôdy bolo na prechode Oravskej kotliny k Oravskej Magure, kde bola síce pôda svahovitá, ale menej zamokrená, a teda viac vhodná pre poľia. Tu sa nachádza aj intravilán obce. Najčlenitejšie časti Oravskej kotliny a prilahlé menej členité časti Oravskej Magury boli využívané najmä ako lúky a pasienky. Hrebeňové a členité časti Oravskej Magury a najčlenitejšie lokality Oravskej kotliny boli porastené lesmi. Na rozhraní oboch orografických celkov sa aj v súčasnosti zachovala malebná krajina s rozptýlenou zeleňou. Osobitne krajinársky príťažlivá je oblasť Javoriny s početným výskytom borievky. V druhej polovici 20. storočia došlo k veľkým krajinným zmenám. Vybudovala sa Oravská priehrada a zalesnili sa bývalé poľia – vytvoril sa tzv. zelený pás okolo nej. Po kolektivizácii poľnohospodárstva sa vykonali rozsiahle rekultivácie a meliorácie. Väčšina severnej časti chotára bola premenená na ornú pôdu a pozemky sa scelili. V strednej časti katastra a na rozhraní Oravskej kotliny a Oravskej Magury sa zlikvidovala rozptýlená zeleň. Na druhej strane sa prestali poľnohospodársky využívať menšie plochy na okrajoch lesov, členitejšie lokality a enklávy lúk a pasienkov v lesoch. Tieto postupne zarastajú lesom. Takto sa katastrálne územie obce Vavrečka rozdelilo na 2 časti. Krajinársky menej hodnotnú prevažne ako orná pôda a intravilán obce využívanú severnú časť územia a krajinársky hodnotné južne časti územia využívané ako trvalé trávne porasty a les v Oravskej Magure a

príľahlej časti Oravskej kotliny. Krajinársky najcennejšie časti predstavuje Oravská Magura, údolie Adamky, Javoriny, Paseky, Priehaliny. Lokality oboch variant plánovaného lyžiarskeho areálu sa nachádzajú v krajinársky hodnotnejšej časti územia, čo umocňuje ich využitie na športovo - rekreačné účely.

3.2.2. Stabilita krajiny

Podľa regionálneho územného systému ekologickej stability sa celé územie regiónu Orava pokladá za ekologicky stabilné, čiže s najvyšším stupňom stability.

Za najstabilnejšie možno považovať územie v Oravskej Magure, kde výrazne prevažujú lesné ekosystémy, miestami s mozaikou trvalých trávnych porastov, na okrajoch a v exponovaných častiach zarastajúcich náletom drevín. Stabilné je územie na severnom okraji k. ú. Vavrečka pri Bielej Orave a Oravskej priehrade. Za stredne stabilné možno pokladať plochy s trvalými trávnyimi porastmi na kontakte Oravskej Magury a Oravskej vrchoviny. Stabilita je tu posilnená výrazným zastúpením rozptýlenej zelene. Do tohto územia patria aj lokality oboch variantov zámeru. Naopak menej stabilné je územie v severnej a centrálnej časti chotára v Oravskej kotline. Ide o rovinatú malo členenú plochu s výraznou prevahou ornej pôdy často rozdelenú do veľkých blokov s malým zastúpením rozptýlenej zelene.

Nepredpokladá sa, že realizáciou oboch variantov zámeru dôjde k významnému narušeniu stability krajiny v dotknutom území.

3.2.3. Územný systém ekologickej stability

V blízkom okolí plánovanej činnosti sa podľa Regionálneho územného systému ekologickej stability (R-ÚSES) okresu Dolný Kubín nachádzajú nasledovné prvky územného systému ekologickej stability:

Biocentrá:

- Nadregionálne biocentrá:
 - Oravské priehradné jazero
- Regionálne biocentrá:
 - Volarčiská dolina (č. 118 - navrhované)
 - Slanický grúň (č. 119 - navrhované)

Biokoridory:

- Nadregionálne biokoridory:
 - Oravská priehrada (hydrický)
 - Malá Fatra - Oravská Magura - Tatry
- Regionálne biokoridory:
 - Alúvium Bielej Oravy (hydrický)
 - vedúci Budínskou Magurou

Ekologicky významné krajinné segmenty:

- CHKO Horná Orava (ekologicky významná krajinná oblasť)
- Oravská priehrada (ekologicky významný krajinný celok).

Z hľadiska biogeografickej diferenciacie severná časť k. ú. Vavrečka leží v siosioregiónu Oravská kotlina a južná časť (vrátane lokalít oboch variant navrhovanej činnosti) v siosioregiónu Západné Beskydy.

Miestny územný systém ekologickej stability nebol pre katastrálne územie obce Vavrečka vypracovaný.

Žiadna z variant plánovaného lyžiarskeho areálu nezasahuje priamo do ÚSES vyčlenených v rámci regionálneho územného systému ekologickej stability (R-ÚSES) okresu Dolný Kubín.

3.2.4. Ochrana prírody a krajiny

Na dotknutom území (pre obe varianty) ani v ich bezprostrednom okolí sa nenachádza žiadne chránené územie alebo jeho ochranné pásmo. Samotné lokality plánovanej výstavby lyžiarskeho areálu a ich blízke okolie ležia v I. stupni ochrany v zmysle § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Ďalšie podrobnosti o chránených územiach sú uvedené v kapitole 3.1.8.

V intraviláne obce Vavrečka sa nachádza významný strom „Vavrekova lipa“. Leží asi 0,3 km severne od varianty A resp. 0,8 km severozápadne od varianty B plánovaného lyžiarskeho areálu.

V chotári obce Vavrečka sa vyskytujú desiatky chránených druhov rastlín a živočíchov. Z druhov európskeho významu sa tu vyskytuje orol krikľavý (*Aquila pomarina*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), hlucháň obyčajný (*Tetrao urogallus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), rybárik obyčajný (*Alcedo atthis*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk (*Canis lupus*), rys (*Lynx lynx*).

K lokalitám v okolí Vavrečky, ktoré sú prírodovedne hodnotné patria mokrade v údolí Adamky, listnaté brehové porasty na brehu Oravskej priehrady a Bielej Oravy. Zatiaľ málo preskúmané ale asi hodnotné sú viacetážové jedľové porasty v závere doliny Adamka.

3.2.5. Scenéria krajiny

Hodnotené oblasť a jeho širšie okolie je charakteristické kultúrnou krajinou so značným zastúpením poľnohospodárskych prvkov a prirodzených lesných porastov. Centrálna časť územia je tvorená vidieckym osídlením - obcou Vavrečka. V nej je množstvo zelene predstavujúcej najmä záhrady, ale aj sprievodnou zeleňou potoka Vavrečanka pretekajúcim stredom obce. Priemyselné resp. výrobné aktivity sú koncentrované jednak do areálu poľnohospodárskeho družstva jednak do izolovane stojaceho závodu PUNCH. Výraznými prvkami scenérie krajiny je Oravská priehrada a hrebeň Oravskej Magury. Ku krajinársky hodnotným lokalitám sledovaného územia patrí Žigmuntka, Priehaliny, Klinec, Zhoreliská. Severná časť územia medzi zeleným pásom Oravskej priehrady a obcou predstavuje poľnohospodársky intenzívne využívanú krajinu s najmenším zastúpením rozptýlenej nelesnej zelene. Táto je krajinársky najmenej hodnotná.

3.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra a kultúrohistorické hodnoty územia

3.3.1. Obyvateľstvo

Hodnotené územie leží v Žilinskom kraji, územnom obvode okresu Námestovo. K 31. 12. 2001 v ňom na ploche 690,57 km² žilo v 24 obciach 56056 obyvateľov. Podľa demografickej regionalizácie patrí okres Námestovo do progresívneho typu regiónu, subtypu

s veľmi mladým obyvateľstvom a veľkým prírastkom obyvateľstva, ktorý je jeden z najvyšších na Slovensku. Vysoká je natalita (vyše 15 narodení/1000 obyvateľov). Vysoký je aj prirodzený prírastok (viac ako 5 narodení na 1000 obyvateľov). Primeraná je aj veková štruktúra obyvateľstva s výraznou prevahou obyvateľov v predreprodukčnom veku. Pomer mužov a žien je relatívne vyrovnaný a index feminity je 969 - 1000 žien na 1000 mužov. Z tohto územia sa síce viac obyvateľov odsťahuje ako prisťahuje, no napriek tomu je celkový prírastok jeden z najvyšších na Slovensku.

Národnostná štruktúra je vysoko homogénna. Vyše 99 % obyvateľstva sú slovenskej národnosti. Podobne vysoká je i homogenita z hľadiska religiozity, kde je vyše 90 % veriacich, čo je najviac na Slovensku. Z nich sa veľká väčšina hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Naopak nepriaznivá je situácia pokiaľ ide o vzdelanostnú štruktúru. Okres Námestovo patrí k regiónom s najnižším podielom vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva (20 - 40 na 1000 obyvateľov vo veku nad 15 rokov). U polovice obyvateľstva okresu je základné vzdelanie aj vzdelaním najvyšším. Štruktúra ekonomickej činnosti okresu Námestovo je špecializovaného typu so zameraním na priemysel, stavebníctvo, poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, menej na obchod a školstvo. Málo zastúpené sú ostatné odvetvia. Nezamestnanosť má v posledných rokoch klesajúcu tendenciu a okres patrí v tomto smere medzi podpriemerné.

Obec Vavrečka k 31. 12. 2004 mala 1290 obyvateľov, z nich bolo 662 (51,3 %) mužov a 628 (48,7 %) žien. V predproduktívnom veku (do 14 rokov) bolo 329 (25,5 %), produktívnom 829 (64,3 %) a poproduktívnom 132 (10,2 %). Neustály nárast počtu obyvateľov dokladá tabuľka č. 4.

Tab. č. 4: Prehľad počtu obyvateľov obce Vavrečka											
Rok	1920	1930	1942	1950	1960	1970	1980	1991	1998	2000	2004
Počet osôb	476	556	660	633	779	838	874	997	1171	1220	1290

Národnostná príslušnosť obyvateľov obce je veľmi homogénna. Podľa štatistických údajov z roku 2001 sa 99,42 % obyvateľov hlási k národnosti slovenskej, 0,25 % k národnosti českej, 0,25 % k národnosti poľskej a 0,08 % k národnosti maďarskej. Z hľadiska náboženského vyznania sa 99,09 % obyvateľov hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu, 0,41 % je bez vyznania, 0,33 % neuviedlo svoje vierovyznanie a 0,16 % obyvateľov sa hlási k evanjelickému vierovyznaniu. Väčšina obyvateľov odchádza do zamestnania mimo obce (i do zahraničia). Začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia úpadkom socialistického poľnohospodárstva, krachom podniku ZVT Námestovo a úpadkom ďalších priemyselných podnikov v Námestove a ostatných častiach Oravy vznikol dovtedy neznámy problém s nezamestnanosťou. Po období stagnácie najväčší sociálny problém regiónu - nezamestnanosť začína v posledných rokoch klesať. Je to jednak prílivom zahraničných investícií (výstavba podniku Punch), ale aj vznikom viacerých prevádzok na báze domácich investorov. Takto aj priamo v obci Vavrečka vznikli drobné firmy, rozvíjajú sa služby. Viacero osôb našlo prácu aj mimo región Oravy a v zahraničí.

3.3.2. Sídla

Obe varianty plánovanej výstavby lyžiarskeho areálu ležia v katastrálnom území obce Vavrečka. Toto má celkovú výmeru 895,53 ha, z čoho 420,98 ha (47,01 %) pripadá na trvalé trávne porasty, 191,87 ha (21,43 %) na lesné pozemky, 146,72 ha (16,38 %) na ornú pôdu, 70,8 ha (7,91 %) na ostatné plochy, 50,26 ha (5,61 %) na zastavanú plochu, 9,04 ha (1,01 %) na záhrady a 5,86 ha (0,65 %) na vodné plochy. Vavrečka je sídlom vidieckeho typu. Podľa posledného sčítania z roku 2001 je obci 294 domov a 301 bytov. Z nich je 254 domov (257

bytov) trvale obývaných. Rodinných domov (bytov) v tom čase bolo trvale obývaných 252 (251) a neobývaných bolo 39 domov resp. 43 bytov. Obec má vodovod a rozvod plynu. Službami a štátnou správou je napojená na susediace okresné mesto Námestovo. Ma vlastný obecný úrad a od roku 1997 aj samostatnú rímskokatolícku farnosť. V obci je vybudovaný vodovod, plynovod, základná škola 1. - 4. ročník, materská škola. V primeranom stave je rozvod elektrickej energie. Projekčne je pripravená výstavba kanalizácie a čistiarne odpadových vôd. Obec má vypracovaný územný plán z roku 1993, ktorý vytvára základy pre jej rozvoj.

3.3.3. Priemysel a služby

Najväčším priemyselným podnikom v obci je prevádzka firmy Punch umiestnená mimo intravilán. Výroba v nej je elektrotechnického charakteru. Okrem toho tu vyvíja činnosť firma D & F Development s. r. o. (výroba a predaj krbov), existuje píla, výroba strešnej krytiny, veľkosklad nápojov. V oblasti služieb ide predovšetkým o obchodné prevádzky (4 predajne potravín a 3 pohostinstvá).

Podstatne silnejšie je zastúpený priemysel a služby v susednom okresnom meste Námestovo.

3.3.4. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo:

Poľnohospodárska pôda má výmeru 576,74 ha, čo je 64,40 % z celkovej rozlohy katastrálneho územia obce Vavrečka. Najväčší podiel na poľnohospodárskej pôde majú trvalé trávne porasty (73 %, 420,98 ha), nasleduje orná pôda (25,4 %, 146,72 ha) a zbytok tvoria záhrady (1,6 %, 9,04 ha). Ťažisko poľnohospodárskeho využívania územia je v Oravskej kotline. Najmä v severnej a strednej časti katastra sa nachádza orná pôda. Na nej sa pestujú predovšetkým krmne obilniny (jačmeň, pšenica), silážna kukurica, zemiaky. Najvýznamnejšie postavenie však majú trvalé trávne porasty. Zaberajú najmä členitejšiu časť Oravskej kotliny a priľahlé menej členité časti Oravskej Magury v strednej a južnej časti chotára. Pasienky sa využívajú na pasenie hovädzieho dobytku. Záhrady sa nachádzajú v intraviláne obce Vavrečka pri rodinných domoch. Pestujú sa v nich najmä nenáročné ovocné dreviny (jablň, slivka, čerešňa, hruška) a bobuľoviny (ríbezle, egreše).

Väčšina poľnohospodárskej pôdy sa využíva extenzívne. Výnimku tvorí orná pôda. Z poľnohospodárskeho hľadiska sú 6. - 9. bonity. Najmä na trvalých trávnych porastoch sa nachádza množstvo zamokrených plôch, rozptýlenej zelene, menších hájov. Pomerne dobre je zachovaná sprievodná zeleň pozdĺž vodných tokov. Významná časť lúk a najmä pasienkov v Oravskej Magure sa so vznikom poľnohospodárskeho družstva prestala poľnohospodársky využívať. Postupne zarastá náletom drevín a mení sa na les. Temer 8 % výmery katastrálneho územia obce Vavrečka (70,8 ha) zaberá ostatná plocha, ktorá z väčšej časti predstavujú poľnohospodársky nevyužívané miesta.

Najväčším užívateľom poľnohospodárskej pôdy v obci je Roľnícke družstvo Vavrečka - Ťapešovo so sídlom v Ťapešove (vzniklo v r. 1960), ktoré v súčasnosti celkove hospodári na 720 ha pôdy, z toho v chotári Vavrečka na 378 ha (136 ha orná pôda a 242 ha trvalé trávne porasty). Výroba je zameraná na chov hovädzieho dobytku a s tým spojenú produkciu krmovín, obilnín, mäsa a mlieka. Po roku 1990 značnú časť poľnohospodárskej, najmä ornej pôdy, využívajú pôvodní vlastníci.

Lesné hospodárstvo

Lesné pozemky zaberajú vyše pätiny výmery katastrálneho územia obce Vavrečka (191,87 ha, 21,43 %). Výmera lesných porastov je však o niečo vyššia, ako je oficiálne evidované. Významná časť pôdy na členitejších miestach zarastá náletom drevín a postupne nadobúda charakter lesa. Zďaleka najpočetnejšou drevinou v lesoch je smrek (80 %), nasleduje jedľa (12 %). Menej početná je borovica sosna, jarabina vtáčia, buk lesný. Pozdĺž vodných tokov a pri Oravskej priehrade aj iné listnaté dreviny (vrbý, topole, jelša sivá, jaseň štíhly, čremcha, javor horský atď.). Až na brehové porasty pri Oravskej priehrade ide o hospodárske lesy využívané na produkciu drevnej hmoty. Väčšinu lesa užíva o vlastní pozemkové spoločenstvo - Urbár obce Vavrečka, menšiu časť súkromní vlastníci.

3.3.5. Vodné hospodárstvo

V záujmovom území sa nachádzajú zväčša menšie vodné toky (Jelení potok, Pasekový potok, potok Vavrečanka a p. Adamka). Okrajovo tu zasahuje aj riečka Biela Orava a tesne za hranicami leží významná vodná nádrž - Oravská priehrada. Až na spomínanú priehradu nie sú povrchové vody využívané. V minulosti bol vytvorený kanál prepojením potoka Vavrečanka a Adamka z dôvodu využitia vody na pohon mlynu. V súčasnosti sú využívané podzemné vody na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z údolia potoka Adamka a z Oravského skupinového vodovodu so zdrojmi vody v Oraviciach. Projekčne je pripravená výstavba kanalizácie a čistiarne odpadových vôd.

3.3.6. Odpadové hospodárstvo

V území vzniká odpad z priemyselnej výroby, odpad z poľnohospodárskej výroby a komunálny odpad. Nebezpečný odpad sa likviduje mimo územia okresu Námestovo. Komunálny odpad z obce Vavrečka sa likviduje na regionálnej skládke pri obci Zubrohlava. Organický odpad z poľnohospodárskej výroby (fekálie) sa využívajú ako organické hnojivo. Recykláciu odpadu zabezpečujú Zberné suroviny. Základným koncepčným nástrojom na pre usmerňovanie danej problematiky je Program odpadového hospodárstva.

V chotári obce sa nachádza niekoľko menších nelegálnych skládok komunálneho a stavebného odpadu. Nezávadná likvidácia odpadov, ich triedenie a recyklácia má ešte značné rezervy.

3.3.7. Doprava

Cestná doprava

V riešenom území je základnou cestnou komunikáciou štátna cesta II/520 Oravská Lesná – Lokca - Trstená - Suchá Hora vedúca severným okrajom intravilánu obce Vavrečka. Na ňu sa v obci napája sieť miestnych komunikácií. Mimo intravilán vedie sieť zväčša nespevnených lesných a poľných ciest. Sú väčšinou v zlom technickom stave, preto sa stali jedným z významných príčin erózie pôdy sledovaného územia. Spevnená je lesná cesta na Magurku a poľná cesta z Vavrečky do Ťapešova.

Železničná doprava

V obci Vavrečka ani v okrese Námestovo nie je vybudovaná železnica. Najbližšia železničná trať (T 181 Kral'ovany - Trstená) je od Vavrečky vzdušnou čiarou vzdialená cca 9 km juhovýchodne. Najbližšia železničná stanica je v Tvrdošíne vzdialená asi 17 km od obce.

Zastávky medzinárodného charakteru sú v Liptovskom Mikuláši, Ružomberku a Kľačanoch vzdialené asi 50 km na trase Žilina - Košice

Letecká doprava

Letecká doprava s verejnou prepravou osôb a letiská malého typu sa v okolí Vavrečky ani v okrese Námestovo nenachádzajú.

3.3.8. Inžinierske siete

Elektrická energia

Najväčší producent elektrickej energie na Orave je vodná elektrárňa Ústie s inštalovaným výkonom 21,8 MW a ročnou výrobou 29,6 GWh. Elektrina sa tu vyrába špičkovým charakterom, preto je jej výroba koordinovaná s ostatnými hydroelektrárnami v kraji. Hlavným napájacím uzlom okresu je 400/110 V TR Liptovská Mara. Z nej je napojený 110 kV vedením uzol 110 kV Mokrad'. Z transformovne Mokrad' je existujúce vedenie č. 7215 s prierezom 240 mm² realizované ako dvojité s vedením č. 7214 privádzané do transformovne 110/22 kV Vavrečka. Obec Vavrečka a okolie je z TS 110/22 kV Vavrečka ďalej zásobované elektrickou energiou 22 kV vedením. Z neho je elektrina cez transformátory 22 kV/380 V rozvedená v obci.

Priamo lokalitami oboch variantov lyžiarskeho areálu prechádzajú VN 110 kV vedenia č. 7214, 7215 a tiež 22 kV vedenie č. 1303 z Vavrečky na Magurku.

Plyn

Zásobovanie plynom je riešené z VTL DN 200 plynovodu v tlakovej hladine 4 MPa (Dolný Kubín – Nižná – Námestovo) napojeného na plynovod Severné Slovensko DN 500 PN 6,4 MPa. Prípojka okresu Námestovo prechádza z k. ú. Horný Štefanov cez katastrálne územie obce Vavrečka. Toto vedenie križuje trasy oboch variant lyžiarskych vlekov.

Voda

Obec Vavrečka má jednak vlastné zásobovanie pitnou vodou zo zdroja v údolí potoka Adamka, jednak je napojená na tzv. Oravský skupinový vodovod so zdrojmi pitnej vody v Oraviciach. Priemyselný objekt PUNCH je zásobovaný potnou vodou z Oravíc. Niektoré rodinné domy sú zásobované vodou z vlastných studní. Čistiareň odpadových vôd je vo v štádiu hľadania finančných zdrojov na výstavbu. Väčšina, najmä novšie postavených rodinných domov má vybudované žumpy.

Teplo

Zásobovanie teplom je riešené individuálnym ústredným alebo lokálnym kúrením v jednotlivých objektoch obce Vavrečka. Najčastejšie používaným palivom je pevné (drevo, uhlie), plyn a elektrická energia.

3.3.9. Rekreačia a cestovný ruch

V rámci rajonizácie cestovného ruchu Slovenska patrí dotknuté územia do Oravského regiónu celoštátneho významu. Región Orava vytvára dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Ponúka množstvo atraktivít prírodného i krajinárskeho charakteru. Významné sú aj atrakcie kultúrohistorického charakteru (napr. Oravský hrad, Slanický ostrov umenia, Múzeum oravskej dediny). Na to nadväzuje množstvo podujatí, ktoré zvyšujú celkový charakter a radia ho medzi turisticky najatraktívnejšie územia na Slovensku. Hoci je

rekreačné využitie okresu Námestovo z 3 oravských okresov relatívne najslabšie, v posledných rokoch sa rýchlo rozvíja. Staré objekty sa obnovujú a stavajú nové. V blízkosti záujmového územia sa nachádza rekreačná oblasť Oravská priehrada, ktorá je využívaná predovšetkým pre letný cestovný ruch.

V samotnom dotknutom území je cestovný ruch slabo vyvinutý. Nachádza sa tu lyžiarsky vleč EPV 300 o dĺžke 300 m bez prevádzkového objektu a parkoviska. Tento vleč je vo vlastníctve ovce Vavrečka a v prenájme firmy Idakos. Prístup k nemu zabezpečuje miestna komunikácia, ktorá končí pri posledných (horných) rodinných domoch obce Vavrečka. V obci nie sú vybudované ubytovacie kapacity.

Záujmovým územím prechádzajú 2 turistické chodníky:

- červeno značený turistický chodník č. 0802 trasovaný hrebeňom Oravskej Magury
- modro značený turistický chodník č. 2687 trasovaný z Námestova pozdĺž Jelenieho potoka na Magurku a odtiaľ do Tvrdošína.

Po rovnakej trase ako modro značený turistický chodník prechádza lyžiarska turistická trasa.

3.3.10. Poľovníctvo a rybárstvo

Poľovníctvo

Dotknuté územie patrí do jelenej chovnej oblasti J VI Slovenské Beskydy. Územie poľovnícky obhospodaruje Poľovnícke združenie Háj Vavrečka, do ktorého patria katastrálne územia obcí Ťapešovo a Vavrečka. Hlavnou poľovnou zverou je jeleň, vedľajšou srnec a diviak. Kvalita trofejí jelenej zveri je na slovenské pomery nadpriemerná.

Rybárstvo

Rybársky využívaná je len Oravská priehrada a riečka Biela Orava. Obe vody v danom území patria medzi nepstruhové. Ostatné vodné toky sú z rybárskeho hľadiska bezvýznamné a nie sú využívané na športový rybolov. Oravská priehrada je v správe rady Slovenského rybárskeho zväzu (SRZ). Biela Orava je v užívaní Miestnej organizácie SRZ Námestovo.

3.3.11. Kultúrohistorické hodnoty a archeologické lokality územia

Obec bola založená v roku 1588 na valaskom práve. Pôvodne sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárstvom. Neskôr nadobudlo význam aj pláteníctvo.

V obci Vavrečka sa nachádzajú nasledovné kultúrne pamiatky:

- Rímskokatolícky kostol Sv. Anny (postavený r. 1932)
- Kaplnka Sv. Anny (pôvodne kostol – postavený r. 1832)
- Kaplnka Lurdskej jaskyňa (postavená r. 1954).

V dotknutom území ani v bližšom okolí nie je známa žiadna archeologická lokalita.

Ďalšími zaujímavými kultúrohistorickými pamätihodnosťami sú kaplnky a kríže v chotári obce, rodný dom Jána Herkeľa. V obci vykonáva činnosť ochotnícky súbor Magura, tanečný súbor MAYA a realizuje sa výroba výšiviek. Obec má vlastnú knižnicu.

Významnými rodákmi sú: Ján Herkeľ (literát, advokát), Ignác Holub (vedecký a pedagogický pracovník), Jozef Kasan (kňaz), Vladimír Kasan (kňaz), Štefan Kolena (vedecký a pedagogický pracovník), Ignác Matkulčík (kňaz, misionár), Kornel Smržík (maliar, básnik), Štefan Smržík (kňaz, misionár).

3.4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

3.4.1. Kvalita pôdy a horninového prostredia

Stav horninového prostredia závisí od viacerých faktorov. V podmienkach flyšového podložia sú časté geodynamické javy ako sú zosuvy a erózia. Tieto sú síce všadeprítomným javom, no antropické vplyvy (napr. odlesňovanie, odstraňovanie pôdneho krytu, obrábanie pôdy a pod.) môžu túto činnosť urýchľovať resp. aktivizovať. Zosuvmi sú postihnuté najmä svahovité a podmáčané plochy v Oravskej Magure a v členitejších častiach Oravskej kotliny. Náchylnosť na zosuvy je slabá v najrovinatejších častiach Oravskej kotliny. Plošná erózia je známa predovšetkým na ornej pôde pri veľkoplošnom zoraní svahovitých pozemkov. Líniovo sa vyskytuje na brehoch vodných tokov a antropicky aj pri používaní nespevnených poľných a lesných ciest. Ich zlý technický stav má za následok, že na najviac postihnutých úsekoch vznikajú paralelné obchádzky, a tým sa erózia rozširuje. Najväčší vplyv má vodná erózia. Veterná je menej častá a vyskytuje sa najmä v severnej časti chotára na čerstvo zoraných poliach za suchého a veterného počasia. V Oravskej kotline je plošná erózia slabá (možný odnos pôdy 0,06 - 0,5 mm/rok) a vo vrcholových častiach Oravskej Magury je silná (možný odnos pôdy 1,5 - 5,0 mm/rok).

Okrem geodynamických javov kvalitu pôdy a materskej horniny môžu negatívne ovplyvniť rôzne znečisťujúce látky antropogénneho pôvodu. Tieto sa do pôdy dostávajú z ovzdušia, splaškami, skládkami odpadov, nadmernou aplikáciou hnojív, automobilovou premávkou, ale aj rôznymi haváriami (napr. nákladných automobilov). Do pôdy sa dostávajú plošne (zo znečisteného ovzdušia, aplikáciou hnojív), líniovo (zo znečistených vodných tokov, v okolí frekventovaných ciest) alebo bodovo (skládky odpadov, chemických látok, hnojív, havárie automobilov apod.). V záujmovom území nie sú známe regionálne významné bodové zdroje znečistenia. Bežnými zdrojmi znečistenia nepresahujúcich lokálny význam je najmä poľnohospodárstvo a lesníctvo (únik ropných látok, hnojív) a obyvateľstvo (odpady, znečistenie vôd). Znečistenie z poľnohospodárstva najmä vďaka podstatnému zníženiu aplikácie umelých hnojív výrazne pokleslo.

Dotknuté územie a jeho priľahlé okolie patrí medzi oblasti s relatívne čistými, nekontaminovanými pôdami. Odolnosť pôdy voči kyslým i zásaditým skupinám rizikových kovov je stredná. Jej odolnosť voči kompácii je v Oravskej kotline slabá, v Oravskej Magure stredná. Vzhľadom na prevažne kyslé materské podložie vo flyšovej oblasti sú pôdy stredne náchylné na acidifikáciu v nižších polohách s nižšou a vo vyšších s vyššou pufracnou schopnosťou. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je veľmi nízky (hodnota C_d je 0).

3.4.2. Kvalita ovzdušia

Celá oblasť okresu Námestovo patrí k oblastiam Slovenska, kde hlavné zdroje znečistenia ovzdušia pochádzajú mimo tohto územia. Ide najmä o diaľkový prenos z oblasti Sliezska (Poľsko a Česká republika). V regióne Oravy je najväčším zdrojom znečistenia ovzdušia prevádzka Oravských ferozliatinárskych závodov. V okrese Námestovo sú najväčšie zdroje znečistenia priamo v okresnom meste - strojárne a bytový podnik. Stav ovzdušia v regióne je celkove nepriaznivý. Osobitne vysoké sú koncentrácie dusíka emitovaného z domácich i zahraničných zdrojov (8 - 10 g/ha). Hlavným zdrojom znečistenia v regióne je vykurovanie (oxidy síry, dusíka, CO, CO₂, tuhé látky). Znečistenie ovzdušia sa prenáša do zvýšenej acidity atmosférických zrážok, čo následne negatívne ovplyvňuje pôdu a rastlinstvo (osobitne zdravotný stav lesov). Celkove sa znečistenie ovzdušia úpadkom výroby,

plynofikáciou a prechodom na iné vykurovacie médiá znižuje. Výnimkou je znečistenie z dopravy, ktoré naopak stúpa.

3.4.3. Kvalita vody

Všeobecne je kvalita podzemných vôd v sledovanom území priaznivá s nízkym stupňom znečistenia najmä v Oravskej Magure. V okrese Námestovo sa nenachádzajú významné bodové zdroje znečistenia. Kvalitu podzemných vôd najviac negatívne ovplyvňuje znečistenie ovzdušia a poľnohospodárstvo. Na väčšine záujmového územia je riziko ohrozenia kvality podzemných vôd nízke, v nive Bielej Oravy stredné.

Kvalita povrchových vôd je všeobecne vyhovujúca a závislá od lokality. V lesnatých oblastiach je povrchová voda najčistejšia. Kvalita sa znižuje prechodom tokov do poľnohospodárskej krajiny (najmä s významným zastúpením ornej pôdy) a v obciach. Poľnohospodárska činnosť (najmä nevhodná aplikácia a skladovanie hnojív) a splaškové vody z intravilánu predstavujú najväčší zdroj znečistenia záujmového územia.

3.4.4. Kvalita lesov

Z hľadiska poškodenia lesy záujmového územia možno hodnotiť ako zdravé (listnaté porasty, lesy nižších polôh) až slabo poškodené (ihličnaté porasty v exponovaných hrebeňových častiach Oravskej Magury). Hlavnými príčinami poškodenia lesov sú imisie. V tomto ohľade patrí okres Námestovo k najviac poškodeným na Slovensku. Prevažuje kyslý imisný typ s popolčekom a najnižšou koncentráciou imisií. Zaťaženie lesov územia sírou je v niektorých častiach Oravskej Magury až dvojnásobne vyššie ako je limit (1000 mg/kg), zaťaženie ťažkými kovmi je priemerné. Vysokých hodnôt dosahuje celková depozícia dusíka (až okolo 35 kg/ha rok. Zdravotný stav lesov významne negatívne ovplyvňujú biologický škodcovia - lykožrúty a v poslednom čase najmä huby. Z abiotických faktorov sa najnepriaznivejšie prejavuje vietor. Na zdravotný stav lesov vplyva aj ich nevhodné stanovištné zloženie (prevaha nepôvodných smrekových monokultúr), nevhodný genetický pôvod stromov, ale aj nedostatočná alebo nesprávna lesohospodárska činnosť a hygiena lesa. Súhra všetkých vplyvov má za následok zvyšovanie náhodnej (kalamitnej) ťažby a zhoršovanie zdravotného stavu lesov.

3.4.5. Sklárky a smetiská

Okres Námestovo patrí medzi regióny Slovenska so strednou mierou zaťaženia odpadmi. Vážnym faktorom znižovania kvality životného prostredia sledovanej oblasti je nepriaznivý stav odpadového hospodárstva. Komunálny odpad sa z obce Vavrečka síce vyváža na skládku pri obci Zubrohlava. No značná časť obyvateľstva a právnických osôb vytvára nelegálne sklárky. Tieto sú časté na brehoch vodných tokov, v rôznych výmoľoch a depreskách. Nelegálne sklárky odpadov nielen zohyžďujú krajinu, ale môžu mať vážny dopad na znečistenie vôd a pôdy, ako aj na zdravotný stav obyvateľstva.

3.4.6. Zdravotný stav obyvateľstva

Všeobecne je zdravotný stav obyvateľstva na Slovensku pomerne nepriaznivý, čo sa odráža aj na nižšej strednej dĺžke života oproti vyspelým štátom. Takmer 83 % všetkých úmrtí u nás spôsobujú srdcovo-cievne ochorenia a nádorové ochorenia (stav v roku 2000). Hrubá miera úmrtnosti bola na Slovensku v roku 1995 9,8 ‰ a v roku 1996 9,5 ‰. V Žilinskom kraji bola podpriemerná (rok 1995 9,2 ‰ resp. rok 1996 8,6 ‰). Po roku 1991 došlo k miernemu poklesu úmrtnosti (najmä dojčenskej a novorodeneckej), čo sa prejavilo v

predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. Nádej na dožitie pri narodení v roku 1996 bola u mužov 69,1 roka a u žien 77,2 roka. Aj napriek tomuto vývoju zostáva úmrtnosť v strednom veku najmä u mužov vážnym celospoločenským problémom.

Pri porovnaní základných štatistických ukazovateľov úmrtnosti okresu Námestovo s inými okresmi Slovenska patrí toto územie k okresom s najnižším počtom úmrtí. To naznačuje, že situácia v tomto regióne pokiaľ ide o vekovú štruktúru obyvateľstva, počet úmrtí i jeho príčin je priaznivejšia ako v iných častiach Slovenska.

3.4.7. Celková kvalita životného prostredia človeka

Z predchádzajúcej analýzy vyplýva, že na kvalitu životného prostredia vplýva množstvo faktorov, z ktorých viaceré ležia aj ďaleko za hranicami regiónu. Väčšina negatívnych vplyvov má pôvod mimo katastrálne územie obce Vavrečky. Celkove možno konštatovať, že až na stav bioty je trend stavu životného prostredia v posledných rokoch priaznivý. V sledovanom území možno vyčleniť najvážnejšie environmentálne problémy:

- Významnou záťažou je zlý stav kvality ovzdušia. Znečistenie zo stacionárnych zdrojov sa vďaka zmene technológií a inštalácii účinnejších filtrov zlepšuje, no zvyšovaním automobilovej premávky sa zvyšuje znečistenie z mobilných zdrojov.
- Nedostatočne riešený problém je zlý stav v skládkovaní a recyklácii odpadov. Aj napriek prijatiu viacerých opatrení sa situácia výrazne nezlepšuje a stále dochádza k vzniku nelegálnych skládok. V tomto smere je žiadúce zintenzívniť environmentálnu výchovu verejnosti.
- V obci Vavrečka nie je vybudovaná kanalizácia a čistiareň odpadových vôd, čo s narastajúcim množstvom produkovaných splaškov má nepriaznivý dopad na čistotu potoka Vavrečanka a tým aj Oravskej priehrady.
- Asi jedinou zložkou životného prostredia, u ktorej sa nepredpokladá zlepšovanie je stav bioty. Po legislatívnej stránke je síce tento celkom dobre riešený, realita je však diametrálne odlišná. U mnohých dotknutých orgánov, organizácií i väčšiny obyvateľstva chýba dostatočná vôľa tento problém riešiť. Aj v tomto smere je dôležité zvýšiť výchovu verejnosti.
- Na zdravotný stav obyvateľstva okrem stavu zložiek životného prostredia výrazne vplýva aj spôsob života a celková životospráva. Množstvo stresových faktorov, nízka kultúrna a ekonomická úroveň obyvateľstva, nezdravá výživa spôsobujú, že chorobnosť na mnohé civilizačné ochorenia (zhubné nádory, srdcovocievne ochorenia, cukrovka apod.) narastá.
- Hoci sa kvalita poskytovaných rekreačných služieb v regióne zlepšuje, stav je v tomto smere nepriaznivý. Úplne chýba alebo je neúplná vyššia a špecifická obslužná, kultúrna a spoločenská vybavenosť.

4. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANIE ZDRAVIA A O MOŽNOSTICH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

4.1. Požiadavky na vstupy

4.1.1. Záber pôdy

Dotknuté územie zámeru sa nachádza v k. ú. Vavrečka na kultúre trvalé trávne porasty, ktoré sú v užívaní miestneho roľníckeho družstva ako lúky a pasienky. Celková riešená plocha má 53,41 ha. Z toho však podstatnú časť zaberá zeleň (63,95 %) a zjazdovka (28,08 %), na ktorých nebude pôdny fond priamo zabratý a nebráni sa ich doterajšiemu využívaniu. Tu uvádzané údaje sa môžu od skutočnosti líšiť. Presná výmera bude známa z projektovej dokumentácie a pri vytýčení stavieb. U oboch variantov sa plánuje len trvalý záber pôdy v extraviláne obce.

S vlastným záberom pôdneho fondu sa v prípade variantu A uvažuje nasledovne:

- Parkovisko: 400 m²
 - Podpery lyžiarskeho vleku: 60 m²
- Spolu je to cca 460 m².

So záberom pôdneho fondu sa v prípade variantu B uvažuje nasledovne:

- Parkovisko: 1000 m²
 - Podpery lyžiarskeho vleku: 70 m²
 - Prevádzková budova 230 m²
 - Čistička odpadových vôd a lapač tukov: 40 m²
 - Čerpacia stanica s trafostanicou 50 m²
 - Akumulačná nádrž: 100 m²
- Spolu je to cca 1490 m².

Príjazdová komunikácia o dĺžke cca 500 m bude vedená v trase existujúcej poľnej cesty, preto sa záber pôdneho fondu z tohto účelu nepredpokladá. Je však možný v menšom rozsahu v prípade rozdielu medzi stavom podľa katastra nehnuteľností a skutočnou realizáciou stavby.

4.1.2. Nároky na zastavané územie

Zámer vybudovania lyžiarskeho areálu Vavrečka je situovaný mimo intravilánu. Jeho realizácia nevyvoláva žiadnu potrebu asanácie existujúcich objektov.

V prípade realizácie variantu B sa v trase existujúcej nespevnenej poľnej cesty v dĺžke cca 500 m plánuje jej rekonštrukciu na prístupovú komunikáciu k vleku. Rekonštrukcia však bude mať za následok zlepšenie existujúceho technického stavu. Nedôjde k žiadnym obmedzeniam v doterajšom využívaní tejto stavby. Obmedzenie využívania tejto cesty počas jej rekonštrukcie bude zanedbateľné.

4.1.3. Spotreba vody

Spotreba vody sa predpokladá jednak úžitkovej vody na účely zasnežovania a pre protipožiarne účely, jednak pitnej vody pre fungovanie sociálnych zariadení a bufetu.

Pitná voda

K výpočtu jej spotreby sú dôležité nasledovné údaje: prevádzka lyžiarskeho areálu sa predpokladá 8 hodín denne so 6 pracovníkmi (2 v bufete a 4 obsluha vlekov) s 250 vydanými jedlami denne a s celkovou dennou návštevnosťou 400 osôb. Na základe Úpravy Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 477/99-810 z 29. 2. 2000 na výpočet spotreby vody pri navrhovaní vodovodných a kanalizačných zariadení a posudzovaní výdatnosti vodných zdrojov a STN 805 je výpočet nasledovný:

2 x 400 l/osoba/deň	800 l/deň
4 x 25 l/osoba/deň	100 l/deň
Spolu	900 l/deň

Pitná voda bude odoberaná s existujúceho vodovodu v obci Vavrečka. Vodovodná prípojka bude vedená popri navrhovanej prístupovej ceste o celkovej dĺžke cca 500 m potrubím DN 40.

Technologická voda

Technologická voda bude potrebná na zasnežovanie a na požiarnu ochranu. Odber bude riešený z potoka Vavrečanka. Q_{355} tohto potoka v rkm 1,9 podľa SHMÚ je $0,004 \text{ m}^3/\text{s}$. Odber vody pre zasnežovanie sa navrhuje maximálne $0,002 \text{ m}^3/\text{s}$. Od toho sa odvíja návrh zasnežovacieho systému. Na akumuláciu vody sa pri dolnej stanici vleku č. 2 navrhuje osadenie akumulačnej nádrže s objemom 150 m^3 . Bude vyrovnávať rozdiely medzi relatívne malým prietokom potoka a vysokou potrebou vody na zasnežovanie. V mieste odberu v koryte potoka bude vybudované odberné zariadenie (studňa). V nádrži budú inštalované čerpadlá na satie vody z potoka s výkonom 2 l/s. Voda bude ďalej rozvedená potrubím HDPE DN 115 celkovej dĺžky cca 600 m, ktoré bude vedené okrajom zjazdovky. Samotné zasnežovanie sa plánuje 3 prenosnými snežnými delami s prietokom vody každého po 4 l/s. Na základe vyššie uvedených údajov sa pri plnom nasadení všetkých snežných diel predpokladá denná prevádzka zasnežovania 4 hodiny, pri čom sa vyrobí približne 400 m^3 snehu.

Požiarne voda

Potreba požiarnej vody bude riešená z vybudovanej nádrže na zasnežovanie s objemom 150 m^3 . V zmysle STN 900400 a vyhlášky MV SR 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov je pre prevádzkový objekt potrebných 22 m^3 a pre čerpaciu stanicu zasnežovania 14 m^3 vody (spolu 36 m^3). Akumulačná nádrž teda spĺňa požiadavky na množstvo protipožiarnej vody.

4.1.4. Ostatné surovinové a energetické zdroje

K výstavbe lyžiarskeho areálu budú potrebné surovinové zdroje (drevo, železo, oceľ, betón atď.), ktoré bude zabezpečovať dodávateľ. Počas prevádzky sú nároky na surovinové zdroje vyvolané potrebou opráv a údržby jednotlivých zariadení.

Elektrická energia je primárnym energetickým médiom lyžiarskeho strediska. Slúži na vykurovanie, ohrev vody, pohon lyžiarskych vlekov, čerpadiel, osvetlenie a chod ostatných elektrospotrebičov. Celkový inštalovaný príkon (Pi) je 290 kW (lyžiarsky vlek 1 = 55 kW, lyžiarsky vlek 2 = 61 kW, zasnežovanie = 156 kW, prevádzkový objekt 18 kW). Koeficient náročnosti Beta = 0,6; výpočtové zaťaženie Pp = 174 kW; doba využitia maxima Tu = 1500 hodín. Celková ročná spotreba elektrickej energie (Ar) sa predpokladá 261 MWh. Lyžiarsky vlek variantu A bude napojený z existujúcej trafostanice v obci Vavrečka TS Vyšný koniec (250 kVA). Objekty variantu B budú mať novú kioskovú trafostanicu, ktorá bude napájaná z existujúcej vzdušnej linky č.1303 križujúcej trasu lyžiarskeho vleku. Káblková prípojka odtiaľ po trafostanicu bude vedená súbežne s lyžiarskym vlekom variantu B.

Spotreba elektrickej energie a pohonných hmôt počas výstavby lyžiarskeho areálu bude daná použitou technikou, technológiou výstavby a bude zabezpečovaná dodávateľom stavby napojením ne existujúcu sieť.

4.1.5. Dopravná a iná infraštruktúra

Na komunikáciu č. II/520 (Oravská Lesná - Lokca - Tvrdošín) sa na severnom okraji obce Vavrečka napája miestna komunikácia, ktorá končí na hornom konci obce. Ďalší prístup k riešenému územiu je možný len po nespevnených poľných cestách. V prípade lyžiarskeho vleku variantu A je to v dĺžke cca 30 m, v prípade lyžiarskeho vleku variantu B je to 500 m. Nároky na dopravu sú jednak pri výstavbe, jednak pri prevádzke lyžiarskeho areálu. V oboch prípadoch budú používané existujúce komunikácie.

Prístupová komunikácia vo variante B sa zrealizuje v trase existujúcej poľnej cesty k prevádzkovému objektu v dĺžke 500 m. V mieste križovania potoka Vavrečanka bude vybudované premostenie. Konštrukcia komunikácie je navrhovaná ako netuhá vozovka (čiže s AB krytom). Výstavba tejto cesty nepredpokladá žiadny výrub drevinnej zelene. Perspektívne sa uvažuje s vybudovaním miestnej komunikácie prepájajúcej horný (južný) okraj obce pri vlekoch č. 1, ktorá by bola trasovaná na západnom okraji obce Vavrečka mimo jej centrum. Tým by sa odľahčil prejazd vozidiel užívateľov lyžiarskeho areálu centrom obce.

Pohyb medzi jednotlivými objektmi a rekreačným vybavením bude pre peších zabezpečený po chodníkoch šírky 2 m. Pre peších bude cez potok Vavrečanka medzi prevádzkovým objektom a lyžiarskym vlekom variantu B vybudovaná lavička.

Na prístupovú cestu nadväzujú dve parkoviská. Prvé je pre lyžiarsky vlek (variant A) s kapacitou 22 parkovacích miest pre osobné automobily a 2 pre autobusy a parkovisko variantu B s kapacitou 88 parkovacích miest pre osobné automobily. Parkovisko variantu A je situované v mieste rozšírenia existujúcej poľnej cesty oproti posledným rodinným domom na hornom konci obce Vavrečka. Parkovisko variantu B sa plánuje vybudovať na mieste existujúceho drevoskladu. V oboch prípadoch nie je z týchto dôvodov potrebný výrub zelene.

Vodovodná prípojka na pitnú vodu bude od existujúceho rozvodu v obci Vavrečka k prevádzkovému objektu v dĺžke 500 m privedená paralelne s prístupovou komunikáciou v jej zelenom páse.

4.1.6. Nároky na pracovné sily

V plánovanom lyžiarskom areáli (variant B) sa uvažuje so 6 zamestnancami. 2 osoby budú pracovať pri prevádzke bufetu a 4 ako obsluha lyžiarskych vlekov. V prípade variantu A je to len obsluha vlekov (4 osoby). Prevádzka bude sezónna v období s dostatkom snehu na lyžovanie, čo je obvykle v mesiacoch december až marec. Predpokladá sa, že pracovné sily budú pochádzať z obce Vavrečka.

Potreba pracovných síl pri výstavbe areálu je závislá na spôsobe výstavby a jej dĺžke ako aj špecifických podmienkach dodávateľa.

4.1.7. Iné nároky

Okrem záberu pôdneho fondu sa predpokladá zriadenie vecného bremena s ochranným pásmom pre inžinierske siete (elektrická a vodovodná prípojka, rozvod zasnežovania), ktoré budú vedené pod zemou

Odhad takto využitej plochy je nasledovný:

Variant A:

- Elektrická nízkonapäťová prípojka: 200 m^2 (dĺžka 100 m x ochranné pásmo 2 m)
Spolu je to cca 200 m^2 .

Variant B:

- Pitná voda: 1000 m^2 (dĺžka 500 m x ochranné pásmo 2 m)
- Kanalizácia: 40 m^2 (dĺžka 20 m x ochranné pásmo 2 m)
- Elektrická VN prípojka: 1600 m^2 (dĺžka 400 m x ochranné pásmo 20 m)
- Elektrická NN prípojka: 100 m^2 (dĺžka 50 m x ochranné pásmo 2 m)
- Rozvod vody pre zasnežovanie: 1200 m^2 (dĺžka 600 m x ochranné pásmo 2 m)
Spolu je to cca 3940 m^2 .

4.2. Údaje o výstupoch

4.2.1. Zdroje znečistenia ovzdušia

Celá prevádzka lyžiarskeho areálu bude fungovať výhradne s použitím elektrickej energie. Z tohto dôvodu sa s priamym znečistením ovzdušia neuvažuje.

Nepriamo však dôjde k znečisteniu ovzdušia vplyvom prevádzky vozidiel (osobných automobilov a autobusov) dovážajúcich a odvážajúcich užívateľov lyžiarskeho areálu a používaných na prevádzku a údržbu areálu.

K dočasnému znečisteniu ovzdušia dôjde pri výstavbe areálu užívaním stavebnej techniky so spaľovacími motormi a samotnými zemnými prácami (prašnosť).

4.2.2. Odpadové vody

Produkcia splaškových odpadových vôd je viazaná na prevádzkový objekt (stravovacie a sociálne zariadenia lyžiarskeho areálu variantu B). Likvidácia odpadových (splaškových) vôd z prevádzkového objektu bude riešená vybudovaním domovej čistiarne odpadových vôd s kapacitou 6 EO (ekvivalentných obyvateľov). Medzi prevádzkovým objektom a čističkou odpadových vôd na predčistenie odpadových vôd z bufetu bude umiestnený odlučovač tukov s kapacitou 1 l/s. Splaškové odpadové vody po vyčistení budú vyústené do potoka Vavrečanka. Celková dĺžka navrhovanej splaškovej kanalizácie je cca 20 m.

Predpokladané produkované množstvo splaškových vôd je zhodné so spotrebou pitnej vody 900 l/deň pri maximálnej vyťažnosti lyžiarskeho strediska (podrobnosti kapitola 4.1.3.). Existujúce znečistenie potoka Vavrečanka je podľa SHMÚ Bratislava na BSK₅ 1,8 mg/l a NL 12 mg/l a prietok Q₃₅₅ v rkm 1,9 km 4 l/s. Pre zasnežovanie sa z potoka Vavrečanka plánuje odobrať 2 l/s. Výrobca ČOV garantuje kvalitu vody na jej odtoku BSK₅/deň do 20 mg/l a NL do 30 mg/l. Toto zariadenie vyhovuje, pretože Nariadenie vlády

SR č. 296/2005 Z. z. stanovuje limit BSK₅/deň na 40 mg/l a pri NL nie je pre ČOV tejto veľkosti stanovená limitná hodnota. Výpočtom [$C_{BSK5} = (20 \times 0,3 + 1,9 \times 2) : (0,3 + 2,0) = 4,2$ mg/l] sa zistilo, že navrhovaná ČOV limitom 7,0 mg/l BSK₅/deň vyhovuje. Na základe výpočtu pre posúdenie výkonu odlučovača tukov [$QS = (250 \times 5 \times 20) : (8 \times 3600) = 0,87$ l/s] sa zistilo, že jeho navrhovaný výkon taktiež vyhovuje.

Výpočet kapacity ČOV:

$$Q_p = 0,9 \text{ m}^3/\text{deň} = 80 \text{ m}^3/\text{rok} = 0,03 \text{ l/s}$$

$$Q_m = 0,9 \times 2,0 = 0,18 \text{ m}^3/\text{hod.} = 0,06 \text{ l/s}$$

$$Q_h = 0,18 \times 5,0 = 0,30 \text{ l/s}$$

$$Q_{24} = 0,9 \text{ m}^3/\text{deň} = 80 \text{ m}^3/\text{rok} = 0,03 \text{ l/s}$$

$$Q_{hmax} = 0,03 \text{ l/s} \times 10 = 0,30 \text{ l/s}$$

$$EO = 900/150 \text{ l/deň} = 6.$$

Dažďové vody zo striech budú voľne vytekať na terén. Iné druhy odpadových vôd sa nepredpokladajú.

Počas výstavby budú splaškové vody likvidované suchými ekologickými WC.

4.2.3. Iné odpady

Počas výstavby lyžiarskeho areálu sa očakáva vznik odpadov zo stavebnej činnosti ako ostatný odpad a v malej miere aj nebezpečný odpad z obalov náterových hmôt a pod. Tento bude likvidovaný dodávateľom stavby legálnym spôsobom v zariadeniach na to určených.

Prevádzkou strediska budú vznikať odpady typu domového odpadu (t. j. v kategórii ostatný odpad). Ich pôvodcom bude jednak samotná prevádzka v stredisku (najmä v bufete), jednak návštevníci strediska. Predpokladaná produkcia odpadu je počas prevádzky cca 1 m³/deň. Umiestnenie odpadu je v kontajneroch. Ich pravidelný zvoz sa napojí na centrálny odvoz domového odpadu obce Vavrečka. V nadväznosti na zavedenie separovaného zberu druhotných surovín v obci Vavrečka sa navrhuje triedenie odpadov aj v lyžiarskom areáli.

4.2.4. Zdroje hluku

Pri prevádzke lyžiarskeho strediska budú zdrojom hluku najmä motorové vozidlá obsluhy a návštevníkov areálu. Samotná prevádzka areálu bude produkovať hluk v menšej miere. Zvýšená koncentrácia návštevníkov sa vzhľadom na ich počet a charakter činnosti nepovažuje za zdroj hluku s nepriaznivými následkami na zdravie.

Zvýšená hlučnosť sa očakáva pri výstavbe lyžiarskeho areálu najmä činnosťou nákladnej dopravy zabezpečujúcej dovoz staveného materiálu a pri zemných prácach. Výstavba je časovo obmedzená a vzhľadom na jej rozsah a charakter sa predpokladá obdobná intenzita hluku, ako pri bežnej poľnohospodárskej, či lesohospodárskej činnosti a spracúvaní dreva na drevosklade pri potoku Vavrečanka. Pri výstavbe sa predpokladá zvýšené pôsobenie hluku na živočíšstvo v bezprostrednom okolí staveniska.

K zvýšenej hladine zvuku dôjde vďaka zvýšenej premávke automobilov po miestnej komunikácii obce pri výstavbe i prevádzke lyžiarskeho areálu. Hlukové zaťaženie dopravou pri výstavbe je len dočasného charakteru a zaťaženie prevádzkou a návštevníkmi je sezónne v zimnom období s dostatkom snehu.

4.2.5. Zdroje vibrácií

Pôsobenie vibrácií sa počas prevádzky lyžiarskeho areálu nepredpokladá. K zvýšeným vibráciám dôjde pri výstavbe pôsobením prejazdu ťažkej techniky a stavebnými mechanizmami. V tomto prípade však ide o dočasnú činnosť. Vzhľadom na rozsah a

charakter stavebnej činnosti sa nepredpokladá dosiahnutie hodnôt vibrácií, ktoré by mali negatívny dopad na životné prostredie človeka a živé organizmy.

4.2.6. Zdroje žiarenia

Pri výstavbe a prevádzke lyžiarskeho areálu sa nepredpokladá vznik osobitného žiarenia.

4.2.7. Zdroje tepla

Pri výstavbe a prevádzke lyžiarskeho areálu sa nepredpokladá vznik tepla nad bežný rámec. Prevádzkou elektrospotrebičov (napr. čerpadiel, trafostanice, lyžiarskeho vleku) je zvýšenie teploty okolia zanedbateľné. Najvýznamnejší vznik tepla je na vykurovanie v prevádzkovej budove. Tento je však obmedzený na interiér prevádzkového objektu a jeho vplyv na okolie je taktiež zanedbateľný.

4.2.8. Zdroje zápachu

Vznik zápachu bude pri prevádzke a výstavbe lyžiarskeho areálu obmedzený na výfukové plyny z prevádzky motorových vozidiel stavebných mechanizmov dodávateľa stavby, obsluhy prevádzky areálu a najmä návštevníkmi. K zápachu dôjde aj pri aplikácii náterových látok počas výstavby a údržby areálu. Vplyv potenciálneho zápachu na životné prostredie a živé organizmy možno považovať za nepodstatný.

4.2.9. Vyvolané investície

Dotknuté územie nie je zastavané a realizáciou lyžiarskeho areálu nie sú potrebné preložky inžinierskych sietí ani iné vyvolané investície.

4.2.10. Iné očakávané vplyvy

Pri výstavbe a prevádzke lyžiarskeho areálu sa nepredpokladá vznik magnetických polí nad bežný rámec vzniknutý prevádzkou elektrospotrebičov a elektrickým vedením, ktorý je v súlade s hygienickými normami.

Kolízie vtákov so vzdušným elektrickým vedením sú vylúčené, pretože elektrické prípojky budú vedené káblom v zemi.

4.3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

4.3.1. Vplyvy na obyvateľstvo

Z vplyvov potenciálne ohrozujúcich zdravie obyvateľstva realizáciou tohto zámeru je relevantné pôsobenie hluku, zápachu a emisií pri výstavbe a prevádzke vplyvom prejazdu motorových vozidiel jednak na lokalite areálu, jednak v obci Vavrečka. Najviac bude dotknutá samotná obec. Zaťaženie mimo obce (na ceste č. II/520 a okolitých cestách) je vzhľadom na charakter a rozsah výstavby i prevádzkovej činnosti oproti súčasnému, relatívne vysokému, dopravnému zaťaženiu málo významný.

Výstavba areálu je časovo obmedzená. Podobne je časovo obmedzená prevádzka areálu na zimné obdobie s dostatkom snehu. Zvýšená záťaž dopravou počas prevádzky sa predpokladá najmä v ranných a dopoludňajších hodinách cez víkendy, štátne sviatky a prázdniny. Pri výstavbe bude prevažovať prejazd ťažkej techniky. Počas prevádzky naopak prejazd osobných motorových vozidiel a menej autobusov.

Celkove sa vplyvom dopravy v súvislosti s realizáciou tohto zámeru neočakáva zhoršenie zdravotného stavu obyvateľov obce Vavrečka ani okresu Námestovo. Vplyv hluku, emisií a prašnosti počas výstavby je časovo a lokálne obmedzený, bez dôsledkov na zdravotný stav. Vo výhľade sa uvažuje o postavení komunikácie, ktorá by obchádzala centrum obce, a tak by sa znížil negatívny vplyv dopravy prejazdom obce na jej občanov. Prevádzkou lyžiarskeho areálu dôjde k istému zvýšeniu zamestnanosti, čo prispeje k zvýšeniu kvality života obyvateľstva.

4.3.2. Vplyvy na prírodné prostredie

Vplyvy na horninové prostredie, geodynamické javy, nerastné suroviny a geomorfologické pomery

Z hľadiska ohrozenia horninového prostredia, vzniku zosuvov a erózie je potenciálne najrizikovejšia výstavba lyžiarskeho areálu pri zemných prácach (inštalovanie inžinierskych sietí a zakladanie stavieb). Ťažisko týchto prác bude pri ukladaní inžinierskych sietí. Tu sa zemina uloží na pôvodné miesto a terén zarovná do pôvodného stavu. Zemina získaná pri zakladaní stavieb sa rozplaníruje v okolí stavby alebo použije na zarovnanie erózných rýh pri oprave prístupovej komunikácie. S úpravami terénu zjazdoviek sa neuvažuje. Poškodzovaniu povrchu pôdy sa čiastočne zamedzí výstavbou prístupovej komunikácie v trase existujúcej poľnej cesty, čo na danom mieste odstráni aj súčasnú eróziu. K výrubu drevín a tým aj potenciálnemu zvýšeniu rizika zosuvov a erózie dôjde len v minimálnej miere u nelesnej zelene na miestach trasovania lyžiarskych vlekov.

Pri samotnej prevádzke sa vplyv na horninové prostredie nepredpokladá. Vzhľadom na sezónny charakter areálu zameraný na lyžovanie sa okrem tohto športu neočakáva ani zvýšená erózia spôsobená turistickým využívaním územia. Vplyv na nerastné suroviny sa nepredpokladá, pretože v záujmovom území sa žiadne významné nerastné zdroje nenachádzajú.

Možno teda konštatovať, že výstavbou i prevádzkou lyžiarskeho areálu sa neohrozí súčasný stav horninového prostredia. Nedôjde ani k zmenám v geomorfológii územia a nepredpokladá sa vznik resp. aktivovanie geodynamických javov.

Vplyvy na pôdu

Vplyv na pôdu sa očakáva jej trvalým záberom výstavbou objektov (variant A cca 460 m², variant B cca 1490 m²). Pri výstavbe sa budú realizovať zemné výkopové práce (kladenie inžinierskych sietí, zakladanie stavieb). Tieto budú krátkodobého a plošne obmedzeného charakteru. Zemina pri výstavbe inžinierskych sietí sa použije na rovnakom mieste a terén zarovná. Ostatná zemina sa použije pri výstavbe prístupovej komunikácie (zarovnanie terénnych priehlbín, výstavba mosta). V tomto období pri výdatných zrážkach môže dôjsť k vodnej erózii malého rozsahu. Naopak, rekonštrukciou poľnej cesty na prístupovú komunikáciu k areálu variantu B, salepší stav pôdy v bezprostrednom okolí znížením erózie. Vplyv na pôdu jej kontamináciou cudzorodými látkami sa neočakáva. Počas prevádzky sa vplyv na pôdu nepredpokladá.

Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu

Počas výstavby sa pri zemných prácach predpokladá krátkodobý malý vplyv na podzemné vody. Ovplyvnenie povrchových vôd počas výstavby je len v prípade variantu B brodením cez potok Vavrečanka (výstavba mosta a prístupovej komunikácie, lavičky, elektrická a vodovodná prípojka k prevádzkovému objektu). Tento vplyv sa svojim rozsahom nevymyká súčasnemu stavu pri lesohospodárskej a poľnohospodárskej činnosti.

Počas prevádzky bude vplyv na podzemnú vodu minimálny a nepravidelný. Na mieste zjazdovky variantu B v prípade zasnežovania vznikne väčšie množstvo snehu na tejto ploche ako na inom území v blízkosti, čo bude mať za následok krátkodobé zvýšenie množstva podzemných vôd v období topenia snehu v spádovom území. Pri plnom výkone všetky 3 snehové delá vyrobia približne 400 m³ snehu za deň. Samotný prevádzkovateľ má aj z ekonomických dôvodov záujem využívať zasnežovanie len v nevyhnutnom rozsahu. Preto bude toto zvýšenie podzemnej vody vzhľadom na predpokladaný rozsah a frekvenciu zasnežovania zanedbateľné. Ovplyvnenie povrchových vôd (potoka Vavrečanka) sa očakáva pri použití zasnežovania (maximálny výkon čerpadiel na odber vody z potoka je 2 l/s). Ako už bolo vyššie spomínané, zasnežovanie sa bude využívať len v nevyhnutnom rozsahu a jeho použitie bude závisieť aj od dostatočne nízkej teploty ovzdušia. K celkovému deficitu vody v povodí potoka Vavrečanka z dôvodu zasnežovania nedôjde, pretože zasnežovaná zjazdovka je v tom istom povodí.

Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu

Územie Oravy patrí do oblastí so značne znečisteným ovzduším najmä z diaľkového prenosu. V porovnaní s ním je potenciálne znečistenie realizáciou tohto zámeru zanedbateľné.

Počas výstavby sa predpokladá znečistenie ovzdušia prašnosťou pri stavebných prácach a z výfukových plynov stavebných mechanizmov. Toto znečistenie bude lokálne na stavenisku a v menšej miere na prístupových komunikáciách. Vzhľadom na charakter a rozsah výstavby nejde o významné zvýšenie znečistenia ovzdušia, navyše je obdobie výstavby areálu časovo obmedzené (cca 4 mesiace).

Samotná prevádzka areálu bude fungovať na báze elektrickej energie. Z tohto dôvodu sa priame znečistenie ovzdušia neočakáva. Nepriamo dôjde k zvýšeniu znečistenia vplyvom emisií výfukových plynov motorových vozidiel dopravujúcich návštevníkov areálu a jeho obsluhu. Kapacita lyžiarskeho areálu i parkovísk limituje počet vozidiel a tým aj znečistenie. Ani pri plnom využití areálu sa neočakáva významnejšie znečistenie ovzdušia. Okrem toho je znečisťovanie sezónne obmedzené na obdobie dostatku snehu na zjazdovkách.

Vzhľadom na rozsah a charakter stavebných prác i prevádzky sa predpokladá zanedbateľný vplyv na miestnu klímu.

Vplyvy na hlukovú situáciu v území

Pri prevádzke lyžiarskeho strediska budú zdrojom hluku najmä motorové vozidlá obsluhy a návštevníkov areálu. Samotná prevádzka bude produkovať hluk v menšej miere ako výstavba. Na druhej strane bude pôsobiť opakovane. Prevádzka lyžiarskeho areálu je sezónna, viazaná na zimné obdobie s dostatkom snehu. Hlučnosť bude preto sústredená na toto obdobie. Vo vegetačnom období sa očakávajú len údržby a opravy so zanedbateľným vplyvom hluku na okolie.

Zvýšená hlučnosť sa predpokladá pri výstavbe lyžiarskeho areálu najmä činnosťou nákladnej dopravy zabezpečujúcej dovoz staveného materiálu a pri zemných prácach. Výstavba je časovo obmedzená a vzhľadom na jej rozsah a charakter sa očakáva intenzita hluku obdobná, ako pri bežnej poľnohospodárskej, či lesohospodárskej činnosti.

K zvýšenej hladine zvuku oproti súčasnému stavu dôjde vďaka zvýšenej premávke automobilov po miestnej komunikácii obce pri výstavbe i prevádzke lyžiarskeho areálu. Hlukové zaťaženie dopravou pri výstavbe je len dočasného charakteru a zaťaženie prevádzkou a návštevníkmi je sezónne v zimnom období s dostatkom snehu. Keďže prebieha intravilánom, jeho vplyv na prírodné prostredie bude menší ako v prípade samotného lyžiarskeho areálu.

Vplyvy na genofond a biodiverzitu

Nakoľko ide o novú činnosť (osobitne v prípade variantu B) v neurbanizovanom území, jej vplyv na živé organizmy je nepopierateľný. Iný vplyv bude mať výstavba a iný prevádzka areálu. Tak isto je rozdielny vplyv na rastliny, živočíchy a v rámci nich je rozdielny na rôzne živočíšne skupiny.

Rastlinstvo

Negatívny vplyv na rastlinstvo bude najväčší jeho priamou a trvalou likvidáciou na miestach záberu pôdy pre stavby (cca 460 m² u variantu A, resp. cca 1490 m² u variantu B). V prípade zastavania, plošne najväčší záber pôdy má výstavba prístupovej komunikácie a parkovísk. Tieto stavby sú lokalizované na miesta, kde aj v súčasnosti vegetácia takmer chýba (poľná cesta, drevosklad, parkovisko oproti posledným rodinným domom obce Vavrečka). Podstatná časť záberu pôdy pod podpery lyžiarskeho vleku sa bude realizovať na intenzívne využívaných lúčach s absenciou výskytu chránených rastlín alebo hodnotných biotopov. Prevádzková budova by mala byť osadená na okraji terajšieho drevoskladu, kde nie je registrovaný výskyt chránených druhov rastlín ani ich biotopov. Na okraji brehových porastov potoka Vavrečanka sa plánuje záber pre čerpaciu stanicu, akumuláciu nádrží i trafostanicu, kde sa taktiež nezaznamenali chránené druhy rastlín. Z tohto dôvodu je negatívny vplyv záberu pôdy na rastliny nepatrný a z hľadiska ochrany prírody bezvýznamný. K dočasnému zničeniu rastlinných spoločenstiev sa predpokladá počas zemných prác na výstavne inžinierskych sietí (vodovod, elektrina). Jeho celkový rozsah je pri variante A cca 100 m a pri variante B cca 1570 m, pri čom u 1000 m ide o súbeh výkopov pre zasnežovanie a elektrinu. Terén sa zarovná do pôvodného stavu a šírka výkopov je len cca 1 m. Preto sa predpokladá, že vegetácia sa v krátkom čase zregeneruje. Z celkovej dĺžky výkopových prác variantu B je približne 1400 m situovaných na miesta bez vegetácie (poľná cesta, drevosklad, parkovisko pred rodinnými domami) alebo na intenzívne kosenú lúku. V prípade variantu B sú všetky výkopové práce lokalizované na kosenej lúke. Na týchto miestach absentujú chránené druhy, alebo hodnotné spoločenstvá. K zničeniu nelesnej drevinnej vegetácie výrubom dôjde čiastočne na miestach trvalého záberu pôdy a najmä pri inštalácii zasnežovania pre variantu B, osadzovaní vlekov a tvorbe zjazdoviek oboch variantov. V prípade variantu A je to cca 1000 m², v prípade variantu B cca 2100 m². Výrub sa dotkne nechránených druhov (smrek, vrbka, rakyta, osika, lieska, jelša sivá, ruža šípová a pod.). Negatívny vplyv výrubu je však relatívny a vzhľadom na celkovú rozlohu nelesnej zelene nepatrný. V dotknutom území oboch variantov je dostatok rozptýlenej zelene. Drevinný nálet pôsobí v istom ohľade negatívne, pretože likviduje častokrát prírodovedne cennejšie nelesné spoločenstvá. Pri výstavbe bude všetok vzniknutý odpad nezávadne likvidovaný dodávateľom stavby. Tento nijako neovplyvní vegetáciu. Zemina z výstavby bude väčšinou využitá na mieste vzniku na zakrytie vykopaných rýh. Nadbytočná zemina sa použije na zarovnanie nerovností pri výstavbe prístupovej komunikácie, preto neovplyvní vegetáciu.

Počas prevádzky lyžiarskeho areálu sa predpokladá doterajšie využívanie vegetácie (kosenie, pasenie). Miesta, kde sa odstránila vegetácia i celá zjazdovka bude udržiavaná tak, aby sa zamedzilo zarastaniu náletom drevín. Teoreticky môže dôjsť k nepatrnému zvýšeniu

vlhkosti pôdy v spádovej oblasti zjazdovky variantu B vplyvom topenia sa snehu po zasnežovaní. Tento určite nebude mať negatívny dopad na chránené rastliny a rastlinné spoločenstvá. Skôr naopak, zvýšená vlhkosť zlepši hydrologické pomery na močiari ležiacom na severozápadnom dolnom okraji zjazdovky.

Celkove možno konštatovať, že vplyv výstavby i prevádzky lyžiarskeho areálu Vavrečka bude na chránené rastliny a cenné rastlinné spoločenstvá nevýznamný. Za isté pozitívum možno považovať pravidelné odstraňovanie náletu drevín zo zjazdovky a plochy vleku, čím sa zabezpečí tlmenie nežiadúcej sukcesie a zarastanie cenných rastlinných spoločenstiev (napr. močiar pri dolnej stanici vleku variantu B).

Živočíšstvo

Najväčší vplyv na živočíšstvo bude počas výstavby. Táto sa bude realizovať vo vegetačnom období, t. j. v čase aktivity maximálneho počtu druhov. Dôjde k zániku stanovišť na miestach dotknutých trvalým záberom pôdy. Vzhľadom na jeho malý rozsah sa však predpokladá vplyv predovšetkým na bezstavovce. Ohrozenie živočíchov kolíziou s vozidlami na komunikáciách počas výstavby je síce možné, ale toto existuje aj v súčasnosti. Tento vplyv sa očakáva najmä u menších alebo menej pohyblivých živočíchov (bezstavovce, obojživelníky, plazy, drobné zemné cicavce). Frekvencia prejazdov stavebnej techniky vzhľadom na rozsah stavebných prác nebude taká výrazná, aby sa mohla stať vážnym nebezpečenstvom pre tieto živočíšne skupiny. Zemnými prácami asi dôjde k usmrteniu najmä bezstavovcov, teoreticky aj zemných stavovcov (napr. drobné zemné cicavce, obojživelníky, plazy) a k dočasnému narušeniu ich stanovišť. Výrub nelesnej zelene vzhľadom na rozsah výrubu a hojné zastúpenie zelene v dotknutom území, bude mať malý vplyv na živočíšstvo. Jeho negatívny vplyv sa navyše výrazne zníži realizáciou výrubu mimo vegetačného obdobia. Pri výstavbe môže teoreticky dôjsť aj k zničeniu hniezd a mláďat vtákov a cicavcov. Tento potenciálny negatívny faktor je však vzhľadom na rozsah a charakter zásahov a jeho krátkodobé trvanie minimálny, menší ako je to pri bežnej lesohospodárskej a poľnohospodárskej činnosti v danom území. Negatívne ovplyvnenie počas výstavby vyrušovaním, sa týka len stavovcov, osobitne vtákov a cicavcov. Tieto kvôli nemu budú nútené dočasne zmeniť svoje teritória jednak v závislosti na ich citlivosti k vyrušovaniu, jednak v závislosti na mieste aktuálnej stavebnej činnosti. Z významnejších chránených druhov živočíchov sa toto ohrozenie okrem obojživelníkov a plazov dotýka najmä pŕhl'aviara červenkastého (*Saxicola rubetra*), strakoša obyčajného (*Lanius collurio*), chrapkáča poľného (*Crex crex*) a prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*). Vyrušovaním budú ovplyvnené dotknuté miesta ako loviská dravcov a sov a niektorých spevavcov. Ovplyvnenie lovisk veľkých šeliem (rys, vlk, medveď) pre veľkosť ich teritórií, prevažne súmračnú a nočnú aktivitu a polohu lokalít výstavby v blízkosti obce, bude zanedbateľné. Pre plošne malý rozsah činnosti a charakter vyrušovania negatívny vplyv na živočíšstvo nie je až na záber pôdy, zemné práce a výrub drevín výrazne rozdielny oproti súčasnému stavu pri bežnom obhospodarovaní. Výrub nelesnej zelene prebieha aj v súčasnosti kvôli získaniu palivového dreva.

Iná bude situácia počas prevádzky. Táto je reálna len v zimnom období (december - marec) v čase dostatku snehu resp. primerane nízkych teplôt potrebných k zasnežovaniu. Negatívne vplyvy na bezstavovce a mnohé migrujúce či zimujúce stavovce sú preto bezpredmetné. Do úvahy pripadá vplyv na stále druhy vtákov a niektoré cicavce (napr. kopytníky, šelmy). Tu je najdôležitejším negatívnym vplyvom vyrušovanie lyžujúcimi sa návštevníkmi, hlukom a prejazdom automobilov. Zo skúseností iných lyžiarskych stredísk je známe, že väčšina živočíchov sa prispôsobí tejto činnosti a časť zmení svoje teritória. V prípade variantu A na tejto lokalite už existuje lyžiarsky vleč. Z tohto dôvodu sa predpokladá nižší vplyv vyrušovaním ako v prípade variantu B, ktorý je navyše situovaný ďalej od intravilánu obce. Vzhľadom na polohu oboch variant a rozsah činnosti sa nepredpokladá

významný negatívny vplyv ani na jeden osobitne chránený živočíšny druh. Za isté pozitívum možno považovať inštaláciu podpier lyžiarskeho vleku uprostred lúk na plochách bez rozptýlenej drevinnej zelene v blízkosti. Tieto môžu slúžiť ako miesta odpočinku a lovu pre dravce, sovy a niektoré druhy spevavcov. Ohrozenie vtákov vzdušným elektrickým vedením je vylúčené, pretože elektrická prípojka bude realizovaná podzemným káblom.

Osobitnou kapitolou je potenciálny negatívny vplyv zasnežovania na vodné živočíchy v potoku Vavrečanka odberom vody (max. 2 l/s) a tým znížením prietoku. V súčasnosti nie sú známe poznatky o trvalom výskyte rýb v tomto potoku, ktorý je spôsobený jeho malou vodnatosťou, znečistením a technickými prekážkami (stupňami), ktoré brania rybám dostať sa do hornej časti potoka. Z tohto dôvodu sa očakáva vplyv hlavne na bezstavovce. Odber vody z potoka Vavrečanka pripadá do úvahy len v zimnom období. Bude nepravidelný a snaha prevádzkovateľa je aj z ekonomických dôvodov jeho využitie minimalizovať. Výraznejšie ovplyvnenie života v potoka Vavrečanka sa preto predpokladá len v prípade súbehu minimálnych prietokov a potreby zasnežovania. To však je zriedkavá situácia. K celkovému deficitu vody v povodí potoka Vavrečanka z dôvodu zasnežovania nedôjde, pretože zasnežovaná zjazdovka je v tom istom povodí. Negatívny vplyv bude preto malý, nakoľko mnohé druhy bezstavovcov sú v zimnom období v inaktívnom štádiu. Pochopiteľne aj vodnatosť toku vzhľadom na ich veľkosť nemá až taký význam ako u rýb.

Neočakávajú sa ani otravy živočíchov, pretože pri prevádzke nevznikajú toxické látky. Likvidácia všetkých odpadov počas výstavby i prevádzky je zabezpečená legálnym spôsobom bez vplyvu na živé organizmy. Architektonické riešenie prevádzkového objektu i čerpacej stanice bude bez veľkých presklených plôch. Okenice budú v období mimo prevádzky zatvorené. Z tohto dôvodu sa úhyny vtákov nárazom na sklo neočakávajú.

Negatívny vplyv na živočíchy pravidelným odstraňovaním náletu drevín na plochách lyžiarskeho vleku a zjazdovky sa pokladá za nevýznamný, charakterom zapadajúci do rámca bežného súčasného využívania okolitých trávnych porastov.

Celkove možno konštatovať, že negatívny vplyv lyžiarskeho areálu Vavrečka na živočíchy je málo významný. Pričom sa predpokladá, že výstavba bude mať väčší vplyv ako samotná prevádzka.

Vzhľadom na polohu lokalít oboch variant lyžiarskeho areálu, charakter i rozsah navrhovanej činnosti, sa vplyv na jednotlivé existujúce alebo navrhované prvky územného systému ekologickej stability nepredpokladajú. Vplyv na krajinu výrubom nelesnej zelene je vzhľadom na jej súčasný rozsah v daných lokalitách minimálny so zanedbateľným vplyvom na scenériu krajiny.

4.3.3. Vplyvy na urbánny komplex a využitie zeme

Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny negatívny vplyv na priemysel a služby hodnoteného územia. Očakáva sa skôr pozitívny účinok na pohostinské a stravovacie služby zvýšením návštevnosti obce. Negatívny vplyv na lesné hospodárstvo sa neočakáva. Výstavba prístupovej komunikácie rekonštrukciou existujúcej poľnej cesty s výstavbou mosta cez potok Vavrečanka túto činnosť skôr pozitívne ovplyvní zlepšením prístupu k lesom. Nepatrné negatívne ovplyvnenie sa na jednej strane očakáva u poľnohospodárstva záberom pôdneho fondu. Záber je však sústredený hlavne na plochy bez súčasného obhospodarovania. Len malá plocha sa bude týkať kosených lúk (podpery pre vlek). Naopak realizácia variantu B tohto zámeru bude mať skôr pozitívny účinok výstavbou prístupovej komunikácie. Vplyv na rybárske obhospodarovanie dotknutého územia sa neočakáva a vplyv na poľovníctvo bude len málo významný. Negatívny vplyv na dopravu na hlavnej komunikácii v záujmovom území (cesta II/520) bude vzhľadom na existujúcu frekvenciu premávky zanedbateľný.

4.3.4. Vplyvy na kultúru a pamiatky

Realizáciou zámeru lyžiarskeho areálu Vavrečka sa nepredpokladajú žiadne vplyvy na kultúru a pamiatky, včítane duchovnej kultúry a tradícií.

V prípade nálezu archeologického materiálu pri zemných prácach bude investor postupovať v zmysle platného zákona o ochrane pamiatok.

4.4. Hodnotenie zdravotných rizík

Realizáciou zámeru sa nepredpokladajú žiadne vplyvy, ktoré by významne ohrozovali zdravotný stav obyvateľstva. Riziká spojené s hlučnosťou, znečisťovaním ovzdušia i vznikom nebezpečných odpadov sú minimálne a zvládnuteľné bežne dostupnými opatreniami. Všetky používané materiálové a technické prostriedky pri výstavbe i prevádzke budú spĺňať všetky nároky na ne kladené v zmysle platných noriem, včítane nárokov v oblasti ochrany zdravia. Výstavba všetkých objektov bude v súlade s príslušnými právnymi predpismi, včítane predpisov v oblasti zdravotníctva. Výstavba a prevádzka bude zabezpečovaná technologickými a prevádzkovými postupmi v súlade s právnymi predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Výstavbou a prevádzkou nevznikajú osobitné zdravotné riziká, ktoré by významnejšie ohrozovali zdravie obyvateľstva v okolí, zamestnancov i užívateľov lyžiarskeho areálu.

4.5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Vzhľadom na polohu, charakter a rozsah činnosti sa realizáciou zámeru lyžiarskeho areálu Vavrečka nepredpokladajú žiadne vplyvy na chránené územia ani schválené územia sústavy Natura 2000.

4.6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu ich pôsobenia

Navrhovaná činnosť sa predkladá v 2 variantoch. Výstavba lyžiarskeho areálu sa v prípade variantu A predpokladá nasledovným postupom: 1. lyžiarsky vleč, 2. elektrická prípojka, 3. parkovisko. Postup výstavby je v prípade variantu B nasledovný: 1. prístupová komunikácia, 2. parkovisko, 3. vodovod, 4. lyžiarsky vleč, 5. prevádzkový objekt, 6. kanalizácia s ČOV a lapačom tukov, 7. zasnežovanie (akumulačná nádrž, čerpacia stanica a rozvod vody na zjazdovku), 8. elektrická prípojka a trafostanica. Vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia sú rozdielne pokiaľ ide o varianty riešenia i pokiaľ ide o výstavbu a samotnú prevádzku. Podrobná analýza týchto vplyvov je uvedená v kapitolách 4.1. až 4.5.

Za relevantné možno považovať nasledovné vplyvy:

Ovzdušie: znečistenie ovzdušia sa pri výstavbe očakáva z použitých motorových vozidiel. K znečisteniu dôjde jednak na lokalite výstavby, jednak pri prejazde na stavenisko. Vzhľadom na rozsah výstavby bude tento vplyv podstatne nižší v prípade variantu A. Samotná prevádzka nebude produkovať znečisťujúce látky. Zdrojom znečistenia budú motorové vozidlá návštevníkov. K znečisteniu dôjde jednak na parkovisku, jednak pri prejazde k nemu. V prípade variantu A bude zrejme nižší vplyv počas výstavby. V prípade variantu B sa tieto vplyvy vyrovnávajú. Znečistenie ovzdušia počas prevádzky bude u oboch variant približne rovnaké. Nakoľko je výstavba jednorazová a prevádzka opakujúca sa

činnosť, celkové znečistenie bude v tomto ohľade vyššie pri prevádzke. Vplyv znečistenia vzduchu motorovými vozidlami sa v budúcnosti bude znižovať jednak postupným vyradením vozidiel používajúcich olovnaté pohonné látky z prevádzky, jednak celkovým znižovaním emisií výfukových plynov novšími modelmi automobilov. Celkovo však možno očakávať, že znečistenie ovzdušia pri výstavbe i prevádzke bude u oboch variant nevýznamné.

Hluk: vplyv hluku počas výstavby bude vyšší v prípade variantu B pre väčší rozsah stavebných prác. Pri prevádzke bude vplyv hluku u oboch variant približne rovnaký. V prípade výstavby i prevádzky sa nepredpokladá významnejší negatívny vplyv hluku na životné prostredie. Celkovo sa odhaduje, že zvýšenie hlučnosti realizáciou tohto lyžiarskeho areálu nebude mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie.

Vplyv na horninové prostredie a pôdu: Negatívny vplyv počas prevádzky bude vyšší v prípade variantu B. No súčasne tento variant pre rekonštrukciu poľnej cesty prispeje k zníženiu erózie pôdy. Rozsahom záberu pôdy zastavaním je nepriaznivejší variant B. Vzhľadom na zemné práce bude negatívny vplyv vyšší počas výstavby. V tomto smere je nepriaznivejší variant B. Vplyv na horninové prostredie a pôdu počas prevádzky bude u oboch variant približne rovnaký a málo významný. Celkovo je nepriaznivé pôsobenie na tieto zložky životného prostredia minimálny.

Voda: vplyv na podzemné vody počas výstavby a prevádzky je u oboch variant nevýznamný. Rovnako je nevýznamný vplyv výstavby a prevádzky na povrchové vody v prípade variantu A. Vplyv na povrchové vody vo variante B je v prípade znečistenia nevýznamný - splaškové vody budú čistené v ČOV po predchádzajúcom prečistení v lapači tukov. Pri výstavbe areálu bude znečistenie brodením cez potok Vavrečanka dočasné až do postavenie prístupovej komunikácie s premostením tohto potoka. Ďalším negatívnym vplyvom bude odber vody z potoka Vavrečanka pre zasnežovanie. Vplyv na vody bude u oboch variant málo významným, vyšší vo variante B. No súčasne pri tejto variante vďaka rekonštrukcii poľnej cesty a premosteniu potoka dôjde oproti súčasnému stavu k istému zníženiu znečistenia povrchových vôd vylúčením brodenia techniky potokom.

Ochrana prírody a krajiny: výstavbou ani prevádzkou lyžiarskeho areálu sa nepredpokladá vplyv na chránené územia a prvky ekologického systému ekologickej stability včítane lokalít zahrnutých do programu NATURA 2000. Neočakáva sa ani významný vplyv na chránené druhy rastlín, živočíchov alebo cenných biotopov. Vplyv na krajinu bude u oboch variant minimálny. Významnejší bude vplyv na živé organizmy počas výstavby a to viac pri variante B. Tento bude jednak likvidáciou rastlín a živočíchov záberom pôdy zemnými prácami, výrubom zelene, prejazdom techniky a najmä vyrušovaním. Podstatne menší negatívny vplyv bude mať samotná prevádzka areálu znížením prietoku v potoku Vavrečanka počas zasnežovania (len variant B) a vyrušovaním. Aj v tomto prípade je nepriaznivejší vplyv variantu B.

Vplyv na obyvateľstvo: vplyv na obyvateľstvo bude pozitívny i negatívny. Z negatívnych vplyvov do úvahy prichádza znečistenie ovzdušia, zápach, hluk a zvýšená doprava po miestnych komunikáciách pri prevádzke a výstavbe. Počas výstavby sa predpokladá nepriaznivejší vplyv variantu B. Prevádzkou však bude obyvateľstvo výraznejšie negatívne ovplyvnené variantom A, ktorý je lokalizovaný tesne na južnom okraji intravilánu obce. Z pozitívnych vplyvov je to jednak rekonštrukcia poľnej cesty, jednak zlepšenie sociálno-ekonomickej úrovne, najmä miestneho obyvateľstva. Rekonštrukcia cesty nemá význam len pre prevádzku lyžiarskeho areálu vo variante B, ale pozitívne ovplyvní aj poľnohospodársku a lesnícku činnosť v príľahlej oblasti. Rekonštrukcia zlepší dopravné podmienky v dotknutej oblasti pre všetky subjekty využívajúce dotknuté územie. Ďalším pozitívnym vplyvom je zvýšenie zamestnanosti v regióne a celkový vklad do jeho hospodárskeho rozvoja zlepšením poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu.

Pozitívnejší vplyv bude mať prevádzka ako výstavba a v prípade prevádzky je výrazne pozitívnejší variant B.

Celkove je z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo navrhovaná činnosť pozitívna. Väčší pozitívny význam má prevádzka ako výstavba. Z oboch variant je pri prevádzke podstatne výhodnejší variant B.

4.7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vzhľadom na polohu, charakter a rozsah navrhovanej činnosti sa vplyvy presahujúce štátne hranice nepredpokladajú. Realizácia zámeru bude ponúkať športové využitie aj zahraničným návštevníkom, z ktorých pre celý región Orava majú najväčší význam rekreanti z Poľska.

4.8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia

V dôsledku realizácie tohto zámeru sa očakávajú vplyvy, ktoré budú mať významný dopad v socio-ekonomickej oblasti. Nakoľko ide o novorealizovaný projekt, prejaví sa aj určité nepriaznivé vplyvy na prírodné prostredie, najmä na vyrušovanie citlivé, živočíšstvo. Na druhej strane však projekt prináša aj pozitíva. Rozvoj cestovného ruchu je jednou z priorít rozvoja regiónu. V tomto ohľade je prínos navrhovanej činnosti nepopierateľný. Práve tento zámer môže byť jednou z činností, ktorá vytvára ekonomický rozvoj územia s minimálnym vplyvom na životné prostredie včítane bioty. V tomto ohľade je významné, že plánovaný lyžiarsky areál je situovaný v osobitne nechránenom území, bez zásahov do prvkov územného systému ekologickej stability a bez významnejších vplyvov na chránené druhy rastlín alebo živočíchov. Za istý prínos možno považovať aj rekonštrukciu poľnej cesty v dĺžke cca 500 m, čo pozitívne prispeje lesnému hospodárstvu a poľnohospodárstvu. Zníži sa tým aj znečisťovanie povrchových vôd (vylúčenie brodenia mechanizmov pre výstavbu mosta) i erózia pôdy (súčasná poľná cesta je výrazne erodovaná).

Celkove možno hodnotiť, že negatívny vplyv realizácie navrhovanej činnosti na životné prostredie v danom území bude zanedbateľný a navyše výrazne sezónny. Ako samotná prevádzka bude o niečo nepriaznivejšie pôsobiť výstavba areálu. Táto je však krátkodobého a jednorazového charakteru. Pozitíva z prevádzky areálu budú vyššie a v kontexte s ďalšími aktivitami v oblasti cestovného ruchu budú prispievať k hospodárskemu rozvoju regiónu.

4.9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Realizáciou oboch variant zámeru sa môžu vyskytnúť neočakávané riziká havarijného resp. katastrofického charakteru. Tieto môžu mať príčinu v subjektívnych vplyvoch (nedodržanie technologických postupov počas výstavby a prevádzky, nerešpektovanie dotknutých právnych noriem), alebo môžu byť objektívneho charakteru (napr. zemetrasenia, silné vetry, povodne a pod.). Ich dôsledkom môže byť kontaminácia pôdy, povrchových a podzemných vôd, úhyn živočíchov, ale aj poškodenie zdravia a smrť.

Tieto sú však štatisticky málo pravdepodobné a ich výskyt sa dá minimalizovať dôsledným dodržiavaním príslušných právnych predpisov, rešpektovaním technologických postupov, zavádzaním lepších technológií a pod.

Potenciálnym rizikom spojeným s prevádzkou lyžiarskeho areálu je výskyt úrazov u jeho užívateľov. Tieto sa dajú v menšej miere ovplyvniť dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových zásad.

4.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti je možné realizovať opatrenia, ktoré minimalizujú jej nepriaznivý dopad na životné prostredie.

Návrh opatrení na zmiernenie vplyvov počas výstavby

- zabezpečenie kvalitného a seriózneho dodávateľa, ktorý má skúsenosti s výstavbu športových areálov
- minimalizácia dĺžky výstavby lyžiarskeho areálu
- zabezpečenie pracovnej disciplíny a vhodnej organizácie výstavby
- obmedzenie pohybu stavebných mechanizmov na vymedzený priestor staveniska a prístupovú cestu
- dodržiavanie povolenej rýchlosti a plynulej jazdy stavebných mechanizmov a nákladných vozidiel cez intravilán obce Vavrečka
- zabezpečenie vyhovujúceho technického stavu používaných stavebných mechanizmov a nákladných áut a jeho pravidelnej kontroly za účelom minimalizácie tvorby hluku, emisií a úniku ropných látok
- vylúčiť realizáciu stavebnej činnosti v nočných a skorých ranných hodinách
- technické zabezpečenie parkovísk a prístupovej komunikácie proti úniku ropných látok
- podľa potreby kropenie a priebežné čistenie miestnych komunikácií v obci Vavrečka pre obmedzenie prašnosti
- pri výstavbe prístupovej komunikácie technicky zabezpečiť premostenie potoka Vavrečanka tak, aby sa vytvorili vhodné polodutiny pre hniezdenie vodnára (*Cinclus cinclus*), trasochvosta horského (*Motacilla cinerea*) a bola zabezpečená bezproblémová obojsmerná migrácia vodných organizmov i vydry (*Lutra lutra*)
- zabezpečenie prieskumu trasy realizácie prístupovej komunikácie za účelom záchrany obojživelníkov vyskytujúcich sa v mlákach na trase rekonštrukcie poľnej cesty a v bezprostrednom okolí
- minimalizácia odpadov vzniknutých počas výstavby a ich nezávadná legálna likvidácia
- rešpektovanie výsledkov geologického prieskumu pri zakladaní stavieb osobitne lyžiarskeho vleku
- vhodný výber trasy lyžiarskeho vleku a inžinierskych sietí za účelom minimalizácie vzniku zosuvov, erózie a výrubu nelesnej zelene
- minimalizácia doby zemných prác a odkrytých plôch najmä v členitom teréne počas daždivého obdobia
- využitie nespotrebovanej zeminy na výstavbu prístupovej komunikácie s vylúčením jej uloženia v mokradiach a iných prírodne hodnotných lokalitách
- urýchléné odstránenie prípadne vzniknutých erózných rýh

- urýchlená realizácia následných terénnych úprav po výkopových prácach s okamžitým zatrávnením
- minimalizácia výrubu nelesnej zelene a jeho realizácia v mimovegetačnom období
- realizácia náhradnej výsadby zelene v blízkom okolí areálu najmä za účelom zmiernenia vizuálneho defektu technických prvkov v krajine
- realizácia všetkých elektrických prípojok zemou
- dopracovanie objemového, materiálového architektonického riešenia objektov za účelom optimalizácie vizuálneho efektu s maximálnym využitím prírodných materiálov a architektonických prvkov typických pre región.

Návrh opatrení na zmiernenie vplyvov počas prevádzky

- zabezpečenie dodržiavania prevádzkových predpisov, kvalifikovanej a pravidelne školenej obsluhy a pravidelnej kontroly stavu technických zariadení areálu
- spracovanie a dodržiavanie prevádzkového poriadku pre návštevníkov s ohľadom na ochranu prírodného prostredia
- pravidelná a nezávadná likvidácia odpadov z prevádzky objektov a z priestorov pre návštevníkov a zabezpečenie kontajneru na ukladanie odpadov proti prístupu divo žijúcich zvierat
- obmedzenie prevádzky lyžiarskeho vleku a zjazdovky v období s nedostatočnou snehovou prikrývkou na týchto miestach
- minimalizácia prevádzky zasnežovania v období s nízkym prietokom vody v potoku Vavrečanka
- zabezpečenie ochrany močiara na lokalite Javoriny
- pravidelný monitoring stavu celého lyžiarskeho areálu najmä s ohľadom na možnosť vzniku zosuvov, erózných rýh a nelegálneho skládkovania odpadov
- obmedzenie hudobnej produkcie pri spodnej stanici vleku a prevádzkovom objekte a jej vylúčenie na ostatných častiach lyžiarskeho areálu
- zamedzenie parkovania návštevníkov mimo parkovacích miest na to určených
- vylúčenie pohybu motorových vozidiel po zjazdovke okrem vozidiel obsluhy.

4.11. Pôsobenie očakávaného vývoja ak by sa činnosť nerealizovala

Záujmové územie leží v extraviláne obce Vavrečka na poľnohospodárskom pôdnom fonde s rôznou intenzitou využívania. Len okrajovo sa jedná o poľnú cestu, ostatné plochy alebo vodnú plochu (potok Vavrečanka). V dotknutom území oboch variant navrhovaného lyžiarskeho areálu nie sú výrazné prírodovedne hodnotné lokality resp. nie je známy sústredenejší výskyt z hľadiska ochrany významných druhov rastlín alebo živočíchov.

Ďalší vývoj územia by závisel od konkrétnych záujmov vlastníkov a investorov. V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti, by sa územie pravdepodobne využívalo doterajším spôsobom. Prevažovalo by kosenie lúk, prípadne pasenie hospodárskych zvierat. Nepravidelne a bez nejakej koordinácie resp. plánovania by sa využíval nálet drevín najmä na získanie palivového dreva. Extenzívny spôsobom by sa územie využívalo na individuálnu rekreáciu hlavne miestnych občanov a obyvateľov blízkeho okolia najmä na pešiu turistiku, prípadne beh na lyžiach. Rozvíjal by sa motokros, alebo iné športy s využitím motorových vozidiel. Najčlenitejšie, poľnohospodársky ťažšie prístupné miesta, by postupne čoraz viac zarastali drevinným náletom. Niektoré plochy by v závislosti od vlastníka boli zrejme prevedené do lesného pôdneho fondu. Prístupová poľná cesta by sa v najbližších rokoch

využívala doterajším spôsobom, bez predpokladu jej rekonštrukcie. Iné záujmy (napr. ochrana prírody) by sa územiu venovali s rovnakou intenzitou ako doteraz. Stav zložiek životného prostredia by sa výrazne nemenil resp. postupne znižoval nepriaznivý stav (najmä v prípade ovzdušia, odpadov a vôd). Sukcesia, ale aj intenzifikácia poľnohospodárstva a najmä zvýšená exploatacia lesov v dotknutom území i v širšej oblasti by postupne mala za následok zhoršovanie stavu bioty.

Prírodný potenciál územia by pravdepodobne aj naďalej zostal nedostatočne využitý. Vzhľadom na vysoko progresívny demografický vývoj regiónu by sa prehĺbovala alebo stagnovala sociálno-ekonomická situácia miestneho obyvateľstva. Relatívnym nedostatkom športovo-rekreačných služieb v regióne s inak vysokými rekreačnými hodnotami územia, a teda s pomerne vysokým záujmom o rekreáciu v ňom, by sa vyvíjal vyšší tlak na budovanie obdobných areálov v chránených územiach. Takto by sa konflikt so záujmami ochrany prírody zvyšoval a dochádzalo by k zvýšenému ničeniu lokalít vzácných a ohrozených druhov živých organizmov alebo vzácných biotopov.

4.12.Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Územný plán obce Vavrečka bol schválený v roku 1993. So žiadnym z oboch variant navrhovanej činnosti neuvažuje. Plánovaný nový územný plán obce však už s predmetným lyžiarskym areálom počíta.

Navrhovaná činnosť na danej lokalite nie je konkrétne zahrnutá ani do žiadnej inej územnoplánovacej dokumentácie.

Podpora rozvoja cestovného ruchu včítane výstavby lyžiarskych areálov v regióne Orava je však v plnom súlade so všetkými relevantnými plánmi a ďalšími strategickými dokumentmi.

Realizácia lyžiarskeho areálu na danej lokalite nie je v rozpore ani s územnými systémami ekologickej stability, včítane Regionálneho územného systému ekologickej stability bývalého okresu Dolný Kubín z roku 1994. Rovnako navrhovaná činnosť nie je v rozpore ani s inými plánmi, včítane ochrany prírody, vodného hospodárstva a pod.

4.13.Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Zámer vybudovať lyžiarsky areál v k. ú. obce Vavrečka rozšíri na vyššej kvalitatívnej i kvantitatívnej úrovni ponuku zimných športov v danom území. Stavba je situovaná do krajinársky hodnotného prírodného prostredia bez významných technických prvkov s doteraz prevažujúcou funkciou využitia na poľnohospodárske a lesohospodárske účely.

Zákon č. 24/2005 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvádza limitné hodnoty, na základe ktorých sú určité stavby obligátne zaradené do posudzovania. Porovnanie oboch variant navrhovaného lyžiarskeho areálu s týmito hodnotami uvádza tabuľka č. 5.

Z tabuľkového prehľadu je zrejmé, že navrhovaná činnosť z pohľadu zákona 24/2005 Z. z. obligátne spadá len pod zisťovacie konanie, a to jedine skutočnosťou, že sa jedná o výstavbu lyžiarskeho areálu s lyžiarskym vlekom a zjazdovkou.

Na základe získaných údajov podrobených dôkladnej analýze sme dospeli k názoru, že predmetný lyžiarsky areál vzhľadom na svoj charakter v žiadnej variante nepredstavuje výrazné ohrozenie životného prostredia. Pri tom je celkove negatívnejší vplyv výstavby ako

samotnej prevádzky (najmä pre vyrušovanie stavovcov, záber pôdy, hlučnosť, znečistenie ovzdušia). Výstavba má však jednorazový a pomerne krátkodobý charakter. Navrhovaná činnosť je lokalizovaná mimo chránených území a prvkov regionálneho a nadregionálneho ÚSES, ktoré nebudú výstavbou a prevádzkou ovplyvnené. Vplyv na chránené druhy rastlín a živočíchov je nevýrazný a výrazne nižší počas prevádzky, pretože táto sa bude realizovať len v zimnom období. Lyžiarsky areál neovplyvňuje ochranné pásma zdrojov pitnej vody ani surovín. U dotknutých elektrických vedení a plynovodu budú rešpektované ochranné pásma. Realizácia zámeru má pozitívny význam tým, že prispieva k hospodárskemu rozvoju regiónu, a teda aj k zlepšeniu životnej úrovne miestneho obyvateľstva. K zlepšeniu dôjde aj v oblasti ochrany pôdy a čistoty vôd tým, že sa vybuduje prístupová komunikácia s mostom cez potok Vavrečanka. Po zvážení všetkých vplyvov navrhovanej činnosti predpokladáme, že celkove prevažujú pozitíva. Navrhovaná činnosť je pri realizácii oboch variantov pre dotknuté územie vhodná a environmentálne únosná.

Tab. č. 5: Porovnanie navrhovanej činnosti z pohľadu limitov na posudzovanie podľa zákona 24/05 Z. z.					
Parameter	Limitná hodnota podľa zákona 24/2005 Z. z. pre		Variant		Záver
	Zisťovacie konanie	Povinné hodnotenie	A	B	
Lyžiarsky vlek a zjazdovka	mimo CHÚ bez limitu	v CHÚ	1	1	ZK
Elektrické vedenie	110-220 kV, dĺžka 5-15 km	220 < kV, dĺžka 15< km	380 kV/100 m	22 kV 400 m/380 V 50 m	-
Parkovisko	100 - 500 stojísk	500< stojísk	32	88	-
Stravovacie zariadenie	mimo zastaveného územia 60< ubytovacích a 100< stravovacích miest	v CHÚ bez limitu	-	0 ubyt./ 90 strav.	-
ČOV	2000 - 100000 EO	100000< EO	-	6	-
Vodná nádrž	hrádza 3-8 m, objem 0,5-1 mil. m³, plocha 50-100 ha	hrádza 8< m, objem 1< mil. m³, plocha 100< ha	-	hrádza 0 m, objem 150 m³, plocha 100> m²	-
Odber povrchovej vody	zahnuté len v prípade prevodu vody do iného povodia		-	2 l/s	-
Prístupová komunikácia	zahnuté len cesty I. a II. triedy		-	500 m s nespevneným povrchom	-
Cestný most	len na cestách I. a II. triedy a železničné mosty		-	poľná cesta	-
Vodovod	len diaľkové vodovody od 20 km dĺžky		-	500 m	-
Odber pitnej vody	len zariadenia na prevod vody medzi povodiami		-	z exist. vodovodu (0,3 l/s)	-
Celkové zhodnotenie: povinné zisťovacie konanie kvôli lyžiarskemu vleku so zjazdovkou					

Na základe vyššie uvedeného je reálny predpoklad, že prípadné posudzovanie navrhovanej činnosti v zmysle zákona 24/2005 Z. z. by dospelo k rovnakým alebo podobným záverom. Doporučuje sa, aby sa akcia ďalej neposudzovala a pripravovali sa podklady pre územné a stavebné konanie.

5. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

5.1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Predkladaný zámer „Lyžiarsky areál Vavrečka“ je spracovaný v podľa zákona 24/2005 Z. z. variantne. Na základe podkladov poskytnutých obstarávateľom získaných spracovateľom tohto zámeru je navrhovaná činnosť riešená v 2 variantoch (nerátajúc nulový variant).

Výber kritérií pre hodnotenie oboch variantov vychádza z požiadavky na ich komplexné hodnotenie. Oba varianty ležia v k. ú. Vavrečka cca 500 m od seba. Variant A, ležiaci tesne na južnom okraji obce Vavrečka, je stavebne menej rozsiahly a okrem lyžiarskeho vleku, elektrickej prípojky a parkoviska nemá žiadne stavebné objekty. Variant B je situovaný ďalej od intravilánu obce a je aj stavebne rozsiahlejší. Okrem vleku, elektrickej prípojky a parkoviska je tu navyše prístupová komunikácia, prípojka pitnej vody, splašková kanalizácia s lapačom tukov a ČOV, prevádzkový objekt, zasnežovanie s akumulácnou nádržou a čerpacou stanicou. Elektrická prípojka v tomto variante má vlastnú trafostanicu.

Vzhľadom na nedostatok subkritérií v socioekonomickej skupine kritérií pre jednotlivé varianty nebolo možné použiť metódu kvantitatívneho multikritériálneho porovnania variantov, ktorá na objektívne štatistické porovnanie vyžaduje dostatočný počet hodnotiacich kritérií v jednotlivých skupinách. Z tohto dôvodu sa zvolila metóda opisnej formy hodnotenia jednotlivých variantov, do ktorej bol zahrnutý výber nasledovných kritérií:

- skupina kritérií vplyvov na prírodné prostredie (vplyv na horninové prostredie, pôdu, klímu, vodu, ovzdušie, krajinu, chránené územia, biotopy, druhy)
- skupina kritérií vplyvu na obyvateľstvo a na urbanizované prostredie (zdravotný stav, rozvoj obce, zamestnanosť, hospodársky rozvoj atď.)
- technicko - ekonomické kritériá (náklady a doba realizácie, technická náročnosť).

Z týchto skupín vplyvov sú v prípade tejto navrhovanej činnosti v danom území najvýznamnejšie vplyvy na obyvateľstvo a na urbanizované prostredie. Menší význam majú vplyvy na prírodné prostredie a najmenší význam z pohľadu životného prostredia majú technicko - ekonomické vplyvy.

5.2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Vybudovanie lyžiarskeho areálu Vavrečka má zvýšiť ponuku rekreácie v danom území o zimné športy a s tým súvisiace aktivity. Takto v kontexte s ďalšími socio-ekonomickými činnosťami prispieť k hospodárskemu rozvoju regiónu. Na základe kritérií stanovených v kap. 5.1. je vyhodnotenie vhodnosti variantov nasledovné.

Kritériá vplyvov na prírodné prostredie

Vzhľadom na charakter, rozsah a polohu navrhovanej činnosti možno konštatovať, že celkový vplyv oboch variant na prírodné prostredie je malý. Podrobnejšie vyhodnotenie poradia vhodnosti je uvedený v tabuľke č. 6.

Po vyhodnotení vplyvu na prírodné prostredie dotknutého územia sa ako lepší javí variant A. Jeho negatívny vplyv je spôsobený najmä väčším rozsahom stavebnej činnosti.

Rozdiely v niektorých subkriteriách sú nepatrné (napr. negatívny vplyv na klímu, znečistenie podzemných vôd) vzhľadom na celkove zanedbateľné ovplyvnenie danej zložky životného prostredia.

Tab. č. 6: Stanovenie poradia vhodnosti variantu na základe vyhodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti na prírodné prostredie		
Vplyv	Charakteristika vplyvu	Lepší variant
Cezhraničný vplyv	Celkový vplyv na jednotlivé zložky prírodného prostredia	A/B
Horninový podklad	Kontaminácia, geodynamické javy	A
Pôda	Záber, kontaminácia, geodynamické javy	A
Erózia pôdy	Zníženie erózie opravou cesty	B
Klíma	Zmena klímy	A
Ovzdušie	Znečistenie	A
Hluk	Zvýšenie hlučnosti	A
Povrchové vody	Odber, znečistenie	A
Podzemné vody	Znečistenie	A
Znečistenie povrchových vôd	Zníženie znečistenia brodením opravou cesty	B
Krajina	Znehodnotenie scenérie	B
Prvky ÚSES	Poškodenie	A/B
Výrub zelene	Rozsah	A
Chránené územia	Ovplyvnenie	A/B
Chránené druhy	Zničenie, vyrušovanie	A
Chránené biotopy	Zničenie, ovplyvnenie	A/B
Doba výstavby	Dĺžka času výstavby areálu	A
Vyrušovanie	Rozsah a intenzita	A
Celkové vyhodnotenie vplyvov (11 x lepší variant A, 3 x lepší variant B, 4 x oba varianty rovnaké)		A

Kritériá vplyvu na obyvateľstvo a urbanizované prostredie

Vplyv oboch variant na obyvateľstvo a urbanizované prostredie je vyšší ako vplyv na prírodné prostredie. Podrobnejšie vyhodnotenie poradia vhodnosti je uvedené v tabuľke č. 7.

Tab. č. 7: Stanovenie poradia vhodnosti variantu na základe vyhodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti na človeka		
Vplyv	Charakteristika vplyvu	Lepší variant
Ovzdušie	Znečistenie	B
Hluk	Zvýšenie hlučnosti	B
Zápach	Zvýšenie zápachu	B
Zdravotný stav	Zhoršenie	B
Zamestnanosť	Zvýšenie zamestnanosti	B
Infraštruktúra	Výstavba prístupovej komunikácie	B
Poľnohospodárstvo	Záber pôdy	A
Lesníctvo	Obmedzenie činnosti	B
Rozsah služieb	Rozsah poskytovaných služieb	B
Existujúca činnosť	Negatívne ovplyvnenie existujúceho vleku	B
Hospodársky rozvoj	Príspevok do rozvoja regiónu	B
Územný rozvoj obce	Obmedzenie rozvoja intravilánu	B
Celkové vyhodnotenie vplyvov (11 x lepší variant B, 1 x lepší variant A)		B

Po vyhodnotení vplyvu na prírodné prostredie dotknutého územia sa ako lepší javí variant B. Variant A je oproti vplyvu na prírodné prostredie horší najmä jeho polohou v tesnej blízkosti intravilánu obce Vavrečka, ako aj jeho nižšou vybavenosťou. V niektorých

prípadoch je však rozdiel vplyvu oboch variantov veľmi malý (napr. záber využívanej poľnohospodárskej pôdy, negatívne ovplyvnenie prevádzky jestvujúceho vleku).

Technicko - ekonomické kritériá

Vplyv týchto kritérií na životné prostredie je nepatrný a najmenší zo všetkých 3 skupín kritérií. Svojimi dôsledkami majú nepriamo negatívny vplyv na prírodné podmienky (napr. vyššie náklady znamenajú celkovo vyššiu spotrebu surovín a energií a tým aj zvýšenú devastáciu prírody) a skôr pozitívny vplyv na človeka (napr. vyššie náklady obvykle znamenajú vyššiu zamestnanosť).

Tab. č. 8: Stanovenie poradia vhodnosti variantu na základe vyhodnotenia technicko - ekonomických kritérií		
Vplyv	Charakteristika vplyvu	Lepší variant
Náklady	Výška odhadovaných finančných nákladov	A
Doba realizácie	Odhadovaný čas na výstavbu lyžiarskeho areálu	A
Technická náročnosť	Rozsah a náročnosť stavebných prác	A
Potenciál na ďalší rozvoj	Realizovaná investícia je použiteľná aj v ďalšom rozvoji areálu	B
Celkové vyhodnotenie vplyvov (3x lepší variant A, 1 x lepší variant B)		A

Po vyhodnotení vplyvu technicko - ekonomických kritérií sa ako lepší javí variant A. Variant A je horší najmä jeho polohou v tesnej blízkosti intravilánu obce Vavrečka, ako aj jeho nižšou vybavenosťou.

5.3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Z popisného hodnotenia oboch navrhovaných variantov, dostupných podkladov, ich kvalitatívneho porovnania s nulovým variantom vyplývajú nasledovné závery a odporúčania.

Lyžiarsky areál Vavrečka je v oboch variantoch lokalizovaný mimo intravilán obce do územia s pomerne intenzívnym využívaním lesov a menej intenzívnym využívaním poľnohospodárskeho pôdneho fondu (trvalé trávne porasty). Na dotknutých plochách sa nenachádzajú žiadne chránené územia prírody, ochranné pásma vodných zdrojov, nadregionálne a regionálne prvky územného systému ekologickej stability, ložiská nerastných surovín. Obe varianty sa dotýkajú ochranných pásiem elektrovodov a plynovodu. Realizáciou zámeru nemá cezhraničný vplyv na životné prostredie. Územie má vhodné prírodné podmienky na rozvoj zimných športov. V prípade nerealizovania navrhovanej činnosti by sa dostatočne nevyužili prírodné hodnoty územia pre rozvoj cestovného ruchu, ktorý patrí medzi prioritné odvetvia hospodárskeho rozvoja regiónu Oravy.

Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotenie a porovnanie oboch variantov z hľadiska vplyvov na životné prostredie vychádza o niečo lepší variant B, t. j. výstavba lyžiarskeho areálu na lokalite Vavrečka, Javoriny. Tento variant sa nedotýka osobitných záujmov ochrany prírody, minimalizuje vplyv na obyvateľov a urbanizované prostredie obce Vavrečka a vytvára lepšie predpoklady pre ďalší rozvoj cestovného ruchu na danej lokalite. Variant A je síce svojim rozsahom výhodnejší z hľadiska ochrany prírodného prostredia, no vzhľadom na bezprostredný kontakt s intravilánom obce je menej výhodný z hľadiska vplyvu na obyvateľov výstavbou a najmä prevádzkou. Tento variant neumožňuje ďalší rozvoj obce v danej lokalite a vytvára zárodok budúceho možného konfliktu so záujmami miestnych obyvateľov. Sociálno-ekonomický prínos je nižší ako u variantu B.

Celkove však možno konštatovať, že oba varianty sú z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie vhodné a realizovateľné. Z týchto dôvodov odporúčame realizáciu oboch variantov. V závislosti od možností investora by sa najprv realizoval variant B potom A.

6. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

A. Mapová dokumentácia

- Mapa č. 1: Celkový pohľad 1:25000
- Mapa č. 2: Chránené územia a prvky územného systému ekologickej stability
- Mapa č.3: Detailná situácia 1:5000
- Mapa č. 4: Detailná situácia 1:10000 (ortofotomapa).

B. Fotodokumentácia

- Obrázok č. 1: Plocha so zjazdovkou a plánovaným horným koncom lyžiarskeho vleku variantu A pri mieste križovania so 110 kV VN vedením
- Obrázok č. 2: Plocha so zjazdovkou a plánovanou dolnou časťou lyžiarskeho vleku variantu B v kontakte so zjazdovkou existujúceho vleku
- Obrázok č. 3: Močiar na severnom (dolnom) okraji zjazdovky variantu B
- Obrázok č. 4: Terajší drevosklad s poľnou cestou - miesto budúceho parkoviska a prístupová komunikácia variantu B
- Obrázok č. 5: Stredná časť zjazdovky s miestom vedenia lyžiarskeho vleku variantu B
- Obrázok č. 6: Celkový pohľad na zjazdovku variantu B s Magurkou v pozadí

C. Pohľadové štúdie

- Pohľad 1: Prevádzkový objekt
- Pohľad 2: Objekt čerpacej stanice s trafostanicou

7. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

7.1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

A. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer

- Lyžiarsky areál Medved'ky - Javoriny Vavrečka. Dokumentácia pre územné rozhodnutie. Architektonický ateliér GAM Ružomberok, 2006.
- Pohľadové štúdie. Architektonický ateliér GAM Ružomberok, 2006.

B. Zoznam hlavných použitých materiálov

- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky. Urbion Bratislava, 1992
- Environmentálny akčný program okresu Námestovo. Námestovo, 1997.
- Chočské vrchy - Vodná nádrž Liptovská Mara. Turistická mapa 1:50000 a text. 3. vydanie. VKÚ a. s. Harmanec, 2002
- Koncepcia územnej ochrany prírody a krajiny Slovenskej republiky. Ministerstvo životného prostredia SR Bratislava, 1998
- Nariadenie vlády SR č. 223/1998 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dolný Kubín. Tiliana J. Ružičková, Bratislava, 1994
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad Bratislava, 2001
- Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečistení v Slovenskej republike v roku 2003. SHMÚ, MŽP SR, 2004
- Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2003. MŽP SR, 2003.
- Stratégia, zásady a ciele štátnej environmentálnej politiky v okrese Dolný Kubín. Dolný Kubín, 1994
- Územný plán obce Vavrečka. 1993
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- Vyhláška MŽP SR č. 173/2005 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Horná Orava
- Vyhláška MŽP SR č. 420/2003 Z. z., ktorou sa ustanovuje územie Chránenej krajinej oblasti Horná Orava a jej zóny
- Zákon č. 24/2005 Z. z. o posudzovaní vplyvov životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

C. Zoznam použitej literatúry

- Futák, J., 1984: Fytogeografické členenie Slovenska. Flóra Slovenska IV/I. Veda Bratislava: 418-420
- Holub, O., Huba, P. 1994: Vavrečka. Peter Huba, Dolný Kubín, 132 str.
- Huba, P. a kol., 2006: Vavrečka. Vydavateľstvo Peter Huba, Dolný Kubín, 118 str.

- Kolektív, 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky. MŽP SR Bratislava, Esprit s. r. o. Banská Štiavnica.
- Lukniš, M. 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor. Bratislava. 920 str.
- Michalko, J. a kol., 1986: Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská socialistická republika. Veda Bratislava, 168 str.

D. Internetové stránky

- www.orava.sk
- www.sepsas.sk
- www.shmu.sk
- www.ssc.sk
- www.vavrecka.sk

7.2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

A. Orgány štátnej správy a samosprávy

- List č. j. 2003/00471/K zo 14. 7. 2003 - stanovisko Okresného úradu, odboru životného prostredia Námestovo k výberu staveniska lyžiarskeho areálu Vavrečka
- Výpis z uznesenia Obecného zastupiteľstva Vavrečka č. 13/2003 z 25. 4. 2003

B. Ostatné organizácie a právnické osoby

- List Slovenského plynárenského priemyslu, Regionálne centrum Žilina č. j. 214/Mj/06 z 29. 9. 2006 – vyjadrenie k investičnému zámeru lyžiarskeho vleku Vavrečka
- List Stredoslovenská energetika a. s. Žilina č. j. 7101 02/06/09 z 29. 9. 2006 – vyjadrenie k žiadosti na výnimku z ochranného pásma 2 x 110 kV vedenia

7.3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Obstarávateľ v príprave navrhovanej činnosti zabezpečoval výber staveniska, vyjadrenie zainteresovaných účastníkov konania, predprojektovú prípravu a majetkoprávne vysporiadanie pozemkov. Realizovali sa tiež jednania s potenciálnym projektantom stavby.

8. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Zámer činnosti bol vypracovaný v Oravskom Podzámku v období október 2006 - marec 2007

9. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

9.1. Spracovatelia zámeru

Meno a adresa spracovateľa zámeru:

RNDr. Dušan Karaska, Stodolisko 261, 027 41 Oravský Podzámok

9.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa

Podpis spracovateľa zámeru: oprávneného zástupcu navrhovateľa:

Podpísaný RNDr. Dušan Karaska ako spracovateľ potvrdzujem správnosť údajov uvedených v tomto zámere

Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa:

Podpísaný Peter Trabalka ako oprávnený zástupca navrhovateľa potvrdzujem správnosť údajov uvedených v tomto zámere

Vo Vavrečke, dňa 2. apríla 2007